

e-zine voor de creatieve computergebruiker

COMPUTER
& TABLET

FOTOGRAFIE
& VIDEO

WEBDESIGN
& INTERNET

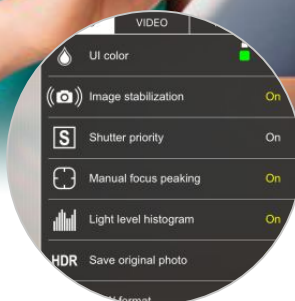
46 pagina's boordevol
praktische informatie!

PRODUCTIEF OP UW iPad

m.m.v.
Ronald Smit
Hans Frederiks
Wammes Witkop

PDF's annoteren op
computer en tablet

RAW fotograferen met
een telefoon of tablet

Productieve apps
op de iPad

Voorlees-apps
voor kinderen

COMPUTER CREATIEF

e-zine voor de creatieve computergebruiker

COMPUTER
& TABLET

FOTOGRAFIE
& VIDEO

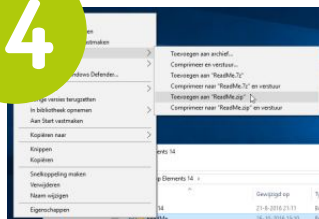
WEBDESIGN
& INTERNET

GELUID OPNEMEN

PAG
14

PRODUCTIEF
OP UW
iPad

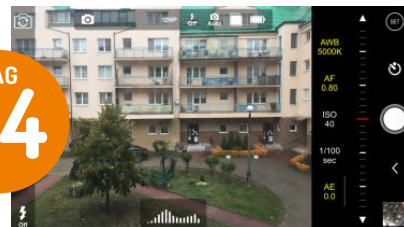

ZIPPEN: BUNDELEN
& COMPRIMEREN

PAG
31

PAG
34

RAW FOTOGRAFEREN MET TELEFOON/TABLET

INHOUD

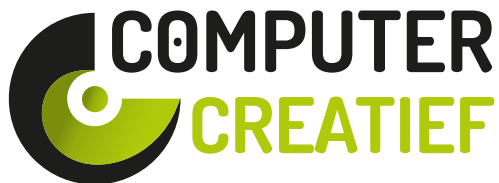
Voorwoord	1
Eigen Word-sjablonen	2
Snelle acties in Windows 10	7
Column	13
(Un)zippen en meer	14
Houd je foto's privé	17
PDF's annoteren	20
Productief op de iPad	24
PaintShop Pro X9	29
Geluid opnemen in Windows	31
Mobiele foto's in RAW	34
Voorlees-apps voor kinderen	39
Leuk of meuk	43
Boekenoverzicht CC#2	46

Handig om te weten

- U kunt snel naar een artikel gaan door in de inhoudsopgave te klikken op de titel van het artikel dat u wilt lezen.
- Klikte u op **COMPUTER CREATIEF** dan gaat u weer terug naar deze pagina met de inhoudsopgave.
- Als u op klikt, kunt u het artikel als pdf downloaden om te bewaren of af te drukken.
- Deel uw favoriete artikel via Facebook en Twitter

INKIJKEN U kunt het boek t/m 31 december 2016 via uw webbrowser gratis inkiijken.

BESTELLEN U kunt het boek bestellen via de website van de uitgever.

e-zine voor de creatieve computergebruiker

**COMPUTER
& TABLET**

**FOTOGRAFIE
& VIDEO**

**WEBDESIGN
& INTERNET**

VOORWOORD

Productiever op pc of tablet

Een bekend fenomeen bij het gebruik van pc en tablet is dat men over het algemeen maar twintig procent gebruikt van de beschikbare mogelijkheden. Of dit nu ligt aan tijd, informatie of noodzaak zal voor iedereen persoonlijk verschillen. Feit blijft wel dat er meer uit uw investering te halen valt. Een mooi gegeven om Computer Creatief #2 mee te vullen! We hebben een breed scala aan artikelen opgenomen die u de weg wijzen en het omgaan met uw pc of tablet aangenamer en efficiënter kunnen maken. Om de artikelen meer context en duiding te geven hebben we gerelateerde artikelen – zoals die op het blog Computer Creatief zijn verschenen – onder aan het artikel vermeld.

Daarnaast is er natuurlijk de gratis inblikfunctionaliteit van de boeken die aansluiten op het thema van het desbetreffende artikel. Op deze manier voorzien wij u hopelijk van een gezonde dosis inspiratie en informatie!

Bent u uitermate tevreden met de wijze waarop alles nu werkt en functioneert? Dan hebben wij in dit nummer ook weer een aantal interessante artikelen opgenomen om gewoon lekker mee aan de slag te gaan of op uw gemak door te lezen. Bij dezen bent u tevens van harte uitgenodigd om de artikelen te delen via bijvoorbeeld Facebook of Twitter. Onder aan de pagina ziet u de deelpoppen waarmee u eenvoudig het artikel kunt delen met uw sociale netwerk.

Heel veel leesplezier gewenst en op naar een gezond en productief 2017!

Bob van Duuren

Uitgever

bob@computercreatief.nl

bob@vanduurenmedia.nl

Bezoek het blog op www.computercreatief.nl voor uw dagelijkse portie nieuws en wetenswaardigheden!

Eigen Word-sjabloon

Uw brieven sneller en mooier in Word

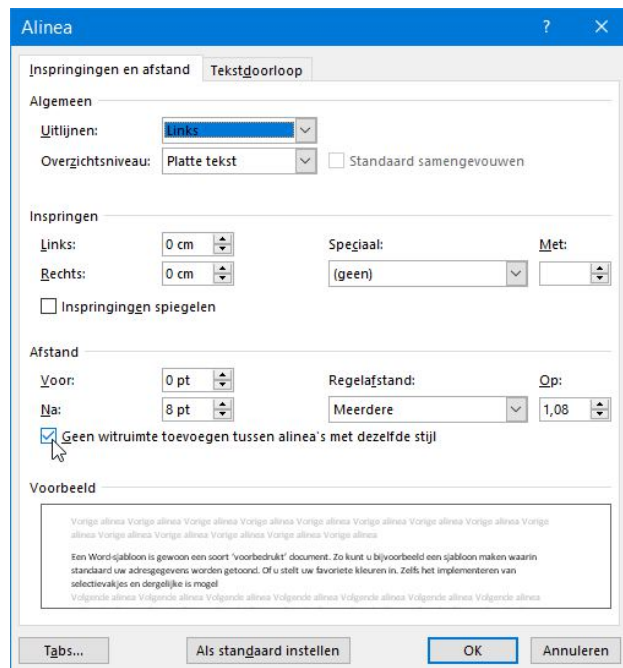
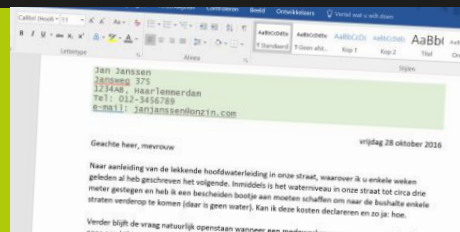
Ronald Smit

Standaard komt Word met een flink aantal sjablonen, maar u kunt ook uw eigen exemplaar van nul af aan ontwerpen. En dat is helemaal niet ingewikkeld!

Een Word-sjabloon is gewoon een soort 'voorbedrukt' document. Zo kunt u bijvoorbeeld een sjabloon maken waarin standaard uw adresgegevens worden getoond. Of u stelt uw favoriete kleuren in. Zelfs het implementeren van selectievakjes en dergelijke is mogelijk. Voordat u aan de slag gaat met het maken van eigen sjablonen is het zeer verstandig even het kader Eigen sjablonen in Word 2016 goed door te lezen. En indien nodig actie te ondernemen. Zo weet u zeker dat dit artikel niet uiteindelijk in een groot vraagteken eindigt.

Van nul af aan

Hebt u de vereiste werkzaamheden uit het kader afgehandeld, dan start u Word (opnieuw). We gebruiken in dit artikel Word 2016, maar de verschillen met de voorgaande versie – qua werkwijze – zijn nihil (behalve dat kader dan). Klik in het standaard sjablonenoverzicht op Leeg document. Het is nu de bedoeling dat u alle vaste onderdelen van uw sjabloon in dit nieuwe document plaatst. Om te beginnen kan dat bijvoorbeeld uw adres in de linkerbovenhoek zijn. Kwestie van de desbetreffende gegevens uittikken. Tip: het standaardgedrag van Word is dat telkens wanneer u op Enter drukt, een nieuwe alinea wordt begonnen in plaats van een nieuwe regel. Vindt u dit gedrag vervelend, klik dan eerst in het lint onder Start op het schuin naar beneden gerichte pijltje naast Alinea. Schakel in het geopende venster (op het tabblad Inspringen en afstand) de optie Geen witruimte toevoegen tussen alinea's met dezelfde stijl in.

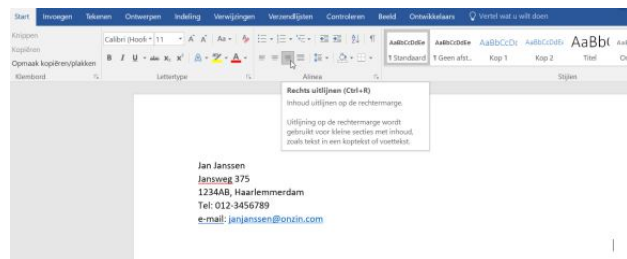
Weg met de lege regels na een druk op Enter.

Vanzelf bijwerkende datum

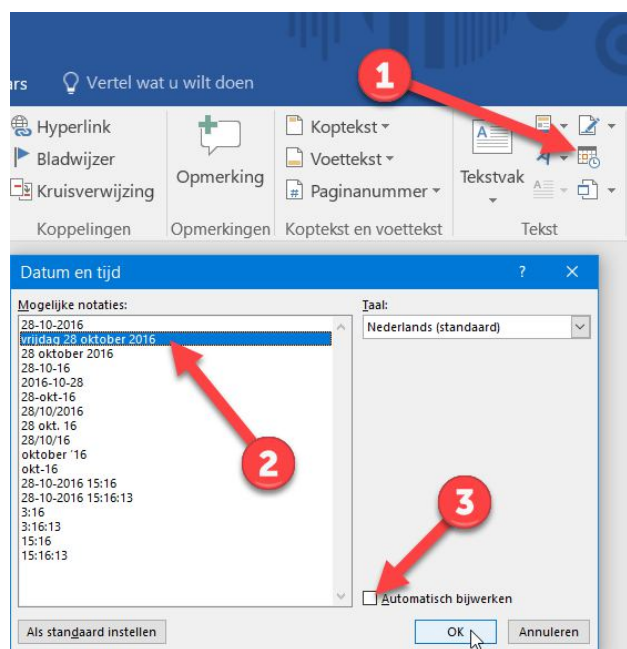
Hebt u de adresgegevens eenmaal getikt, druk dan een keer op Enter voor een nieuwe regel. Gaan we direct een ander vast onderdeel van de gemiddelde brief invoeren: de datum. Klik in het lint onder Start eerst op het knopje waarmee u de tekst helemaal rechts uitlijnt. Klik dan in het lint onder Invoegen op het knopje in de vorm van een kalender, te vinden in het blok Tekst (1). Selecteer in het geopende venster een van de beschikbare datumformaten (2). Door het selectievakje Automatisch bijwerken in te schakelen (3) wordt uw brief (of andersoortig document) automatisch van de juiste datum voorzien als u het geheel

afdrukt. Druk op Enter en klik in het lint onder Start op het knopje voor links uitlijnen of desnoods uitvullen. Eventueel kunt u nog wat lege regels invoegen. Als u een standaard aanhef gebruikt, bijvoorbeeld 'geachte heer, mevrouw', dan kunt u die ook alvast intypen.

Tik op het knopje voor rechts uitlijnen.

Hiermee voegt u een datumveld in dat zich – desgewenst – volledig bij de tijd houdt.

Afsluiting

Druk twee of drie keer op Enter voor een paar lege regels. U kunt nu de afsluiting van u brief tikken, bijvoorbeeld Hoogachtend of Met vriendelijke groeten enzovoorts. Zorg voor een paar lege regels en tik uw naam. Als u de brief straks afdrukt kunt u op de plek van de lege regels mooi een handtekening plaatsen. Onze 'basisbrief' is nu klaar.

Jan Janssen
Jansweg 375
1234AB, Haarlemmerdam
Tel: 012-3456789
e-mail: janjanssen@onzin.com

vrijdag 28 oktober 2016

Geachte heer, mevrouw

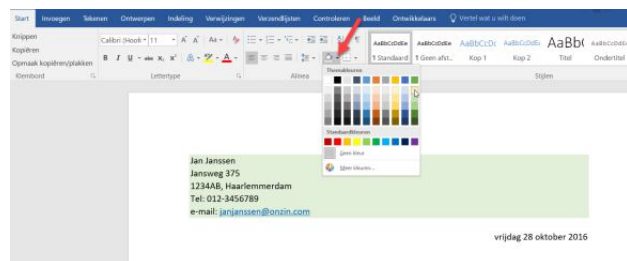
Hoogachtend,

Jan Janssen

De basisbrief is klaar voor gebruik.

Frivoliteiten

Mocht u het willen, dan kunt u natuurlijk van de diverse onderdelen het lettertype, de kleur of een achtergrond veranderen. Het kan aardig zijn om de adres-alinea van een (heel lichte) achtergrondtint te voorzien. Selecteer daartoe alle adresgegevens en klik in het lint onder Start op het naar beneden gerichte 'verfemmertje' in het blok Alinea (zie pijl in bijgaande afbeelding). Kies een lichte achtergrondtint en het effect is vaak best mooi. Pas eventueel ook het lettertype en de tekstkleur van de adresgegevens aan. Als u een ander lettertype kiest, zorg dan wel dat het duidelijk leesbaar is. Zeker voor een adres is dat toch wel een minimale vereiste. Als u voor een gekleurde band achter het adres kiest, is het vaak net wat mooier als u wat meer lege regels invoegt boven de datum.

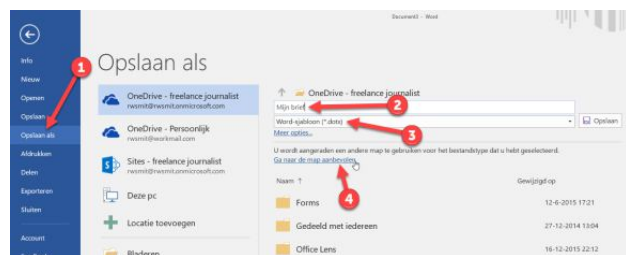

Een kleurtje doet wonderen.

Opslaan als sjabloon

De meeste mensen zullen zonder meer tevreden zijn met een aldus gepersonaliseerde en eenvoudige basisbrief. Om deze op te slaan als sjabloon klikt u in het lint op Bestand en dan Opslaan als (1). Geef een naam voor het

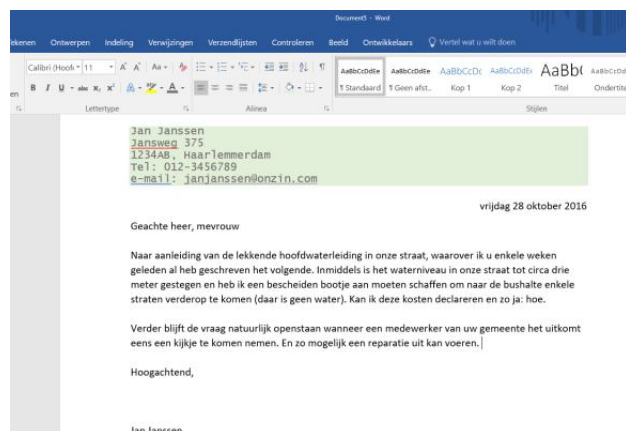
sjabloon (2) en kies als bestandsformaat Word-sjabloon (*.dotx) (3). Vervolgens klikt u op de link Ga naar de map aanbevolen (3). Daarmee bent u er zeker van dat uw sjabloon straks ook eenvoudig beschikbaar is. Klik in het geopende venster op Opslaan en uw sjabloon wordt op de correcte plek bewaard. U kunt Word – inclusief de nog geopende brief – sluiten.

Opslaan als sjabloon, maar dan wel in de correcte map.

Het sjabloon gebruiken

Als u Word start, ziet u het bekende venster met daarin alle beschikbare sjablonen. Onder het kopje PRIVÉ ziet u al uw eigen sjablonen. In ons voorbeeld heet het briefexemplaar Jan Janssen. Na erop geklikt te hebben ziet u de eerder gemaakte brief verschijnen. Het idee is nu natuurlijk simpel: tik tussen aanhef en afsluiting de brieftekst en bewaar de brief als gebruikelijk via Bestand en Opslaan of via een klik op de diskette helemaal linksboven in het Word-venster.

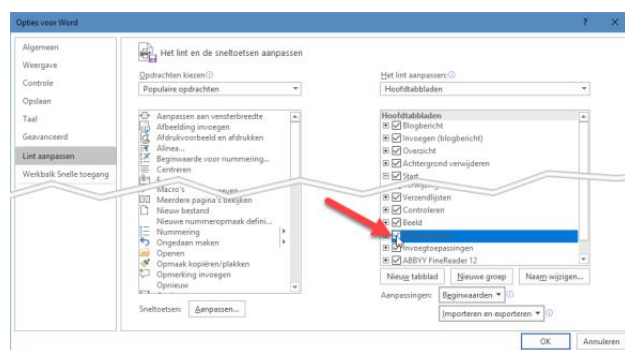
Tikken maar, in uw eigen briefsjabloon.

Aanpassen

Wilt u een sjabloon achteraf aanpassen, dan is het zaak om het sjabloon-bestand als document te openen. Klik in dat geval niet op het sjabloon in het startscherm van Word, maar klik aldaar op Andere documenten openen linksonder in beeld. Blader dan via Bladeren naar de map waarin u uw sjablonen hebt bewaard. Selecteer het te wijzigen sjabloon (voorzien van de bestandsextensie .dotx of – indien ouder – .dot) en klik op Openen. Nu kunt u het sjabloon zélf aanpassen; als u op Opslaan klikt wordt het aangepaste .dot(x) bestand in de sjablonenmap bewaard. In dit voorbeeld openen we op deze manier ons net gemaakte sjabloonbestand om er nog wat aardigheidjes aan toe te voegen, zoals een selectiemenu voor de aanhef.

Tab ontwikkelaars

Verwijder om te beginnen de standaard aanhef, in ons geval de tekst 'Geachte heer, mevrouw'. Klik dan in het lint op de tab Ontwikkelaars. Is deze tab niet zichtbaar bij u, klik dan met de rechtermuisknop op een leeg stukje in het lint. Klik dan in het geopende contextmenu op Het lint aanpassen. In het daarop geopende venster schakelt u in de rechter kolom de optie Ontwikkelaars in. Klik op OK en de tab op het lint is beschikbaar.

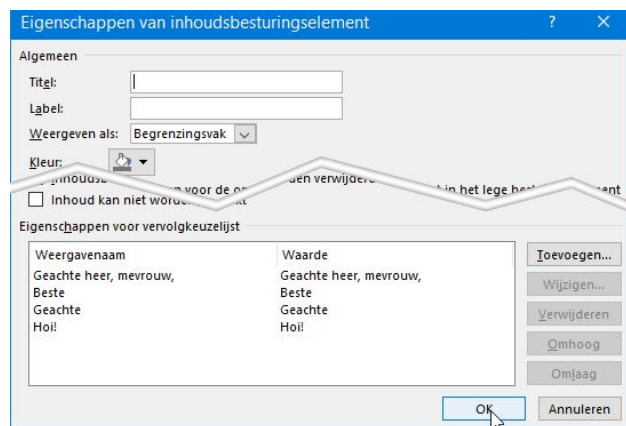

Schakel eerst de tab Ontwikkelaars in.

Selectiemenu instellen

Eenmaal op de tab Ontwikkelaars aanbeland klikt u in het blok Besturingselementen op het knopje direct naast het selectieknopje (Inhoudsbesturingselement voor keuze-

lijsten met invoervak). Als dit onderdeel ingevoegd is op de plek waar eerst uw aanhef stond klikt u in het blok Besturings-elementen op Eigenschappen. In het daarop geopende venster selecteert u onder Eigenschappen voor vervolgkeuzelijst het item Kies een item. Klik dan op Verwijderen. Dit standaarditem is namelijk een voorgeprogrammeerde keuze waar u als aanhef voor een brief weinig aan hebt. Het idee is dat u nu een aantal veel voorkomende vormen van een aanhef gaat invoeren. Klik daarvoor op Toevoegen en tik in het veld achter Weergavenaam als eerste Geachte heer, mevrouw. In het veld daaronder wordt gelijktijdig hetzelfde ingevoerd. Klik op OK. Klik weer op Toevoegen en vul deze keer als item achter Weergavenaam Beste in gevolgd door een klik op OK. Verzin op deze manier zelf nog wat aanheffingen. Hebt u eenmaal een lijstje gemaakt, klik dan op OK in het venster Eigenschappen van inhoudsbesturingselement. Eventueel kunt u hetzelfde trucje nogmaals toepassen bij de afsluiting. Daar zou u een lijst kunnen maken bestaande uit Hoogachtend, Met vriendelijke groeten, Groeten enz.

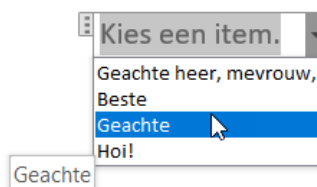

U maakt een keuzelijst met aanhefmogelijkheden.

Gebruik van het menu

Klik in het lint onder bestand op Opslaan (of gebruik de disketteknop linksboven in beeld). Sluit Word, start het programma opnieuw en selecteer uw gemaakte sjabloon. Op de plek waar de oorspronkelijke aanhef stond ziet u nu een lichtgrijze tekst Kies een item. Klik hierop en daarna op het naar beneden gerichte pijltje rechts van het selectie-

menu. Klik op een van de beschikbare items. Mocht u het willen, dan kunt u achter een geselecteerd item - in het selectiemenu - een vervolgtekst typen. Bijvoorbeeld achter Geachte de naam van degene voor wie de brief bedoeld is. Daaronder tikt u vervolgens weer als gebruikelijk de rest van de brief. Erg handig voor veelschrijvers, u kunt nu zowel gepersonaliseerde brieven als meer algemene brieven schrijven door simpelweg via het selectiemenu de correcte aanhef te kiezen. Dergelijke selectiemenu's zijn ook nog voor allerlei andere zaken in te zetten. Dus nu u eenmaal weet hoe het trucje werkt...

Het net gemaakte selectiemenu in actie.

Selectievakjes

Ook kunnen selectievakjes soms handig zijn. Open allereerst uw sjabloon weer in de bewerkingsmodus (openen als .dot(x) dus). Tik dan een regel onder het (bij ons) mintgroene adresvak de tekst Bedoeld voor. Een regel lager tikt u Intern gebruik en een regel daar weer onder Extern gebruik. Voor deze beide items gaan we een selectievakje plaatsen. Klik eerst voor de tekst Intern gebruik (links van de I dus) en klik op het selectievak-knopje. Het benodigde item vindt u wederom in het lint onder de tab Ontwikkelaars. U kunt het haast niet missen want het ziet eruit als een selectievakje. Klik vervolgens voor Extern gebruik en plaats wederom een selectievakje. Bewaar het aangepaste sjabloon, sluit Word en start het weer op. Kies uw briefsjabloon en zoals u ziet zijn de selectievakjes met een muisklik aan of uit te zetten.

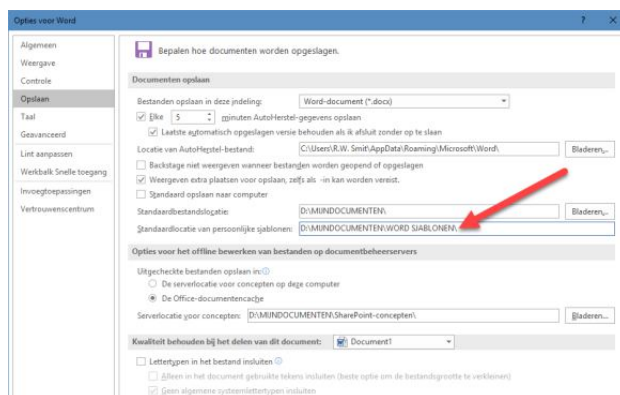
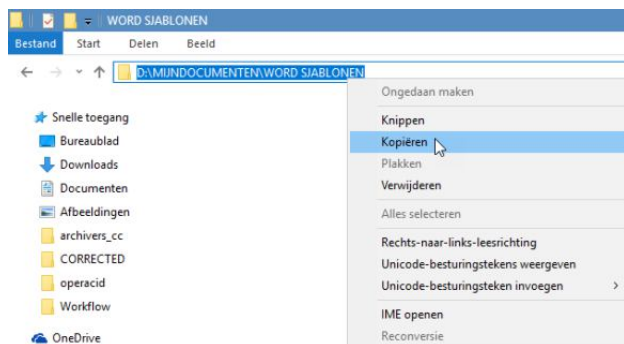
Jan Janssen
Jansweg 375
1234AB, Haarlemmerdam
Tel: 012-3456789
e-mail: janjanssen@onzin.com

Bedoeld voor
☒ Intern gebruik
☐ Extern gebruik

Selecteren met een muisklik.

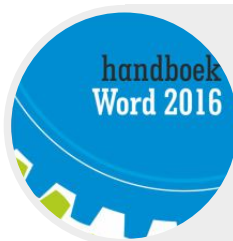
Eigen sjablonen in Word 2016

Standaard laat Word 2016 de eigen sjablonen niet meer zien in het startscherm van deze tekstverwerker. Ietwat onhandig, maar eenvoudig te herstellen. Maak eerst – desnoods onder Mijn documenten – een (sub)map aan waarin u uw eigen sjablonen wilt bewaren. Geef het als naam bijvoorbeeld iets als Mijn eigen sjablonen of Word sjablonen. Dubbelklik op deze map om hem te openen. Klik vervolgens in de adresbalk van de Windows Verkenner en daarna met de rechter muisknop op de maplocatie, gevolgd door een klik op Kopiëren.

Plak de bestandslocatie achter Standaardlocatie van persoonlijke sjablonen.

GERELATEERDE ARTIKELLEN OP HET BLOG

[LEES](#)

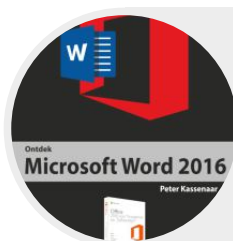
Handboek Word 2016

Peter Kassenaar

[INKIJKEN](#)
[BESTELLEN](#)

Handboek Word 2013

Peter Kassenaar

[INKIJKEN](#)
[BESTELLEN](#)

Ontdek Microsoft Word 2016

Peter Kassenaar

[INKIJKEN](#)
[BESTELLEN](#)

Start Word en kies een van de beschikbare sjablonen, bijvoorbeeld het standaard Leeg document. Klik dan in het lint op Bestand en vervolgens Opties. Klik in het geopende venster aan de linkerkant op Opslaan. Plak de net gekopieerde locatie uit de Verkenner in het veld achter Standaardlocatie van persoonlijke sjablonen middels de sneltoets Control-V. Klik op OK in het geopende venster en sluit Word. Start u Word nu opnieuw, dan ziet u – nadat u een sjabloon in de net gemaakte map hebt geplaatst – een tabblad (link) PRIVÉ. Daaronder vindt u al uw eigen sjablonen. Sjablonen uit oudere versies van Word die u nog ergens hebt liggen kunt u ook naar de eerder gemaakte map kopiëren om ze vervolgens weer onder Word 2016 te gebruiken.

Snelle acties in Windows 10

Snel(toetsen) zonder muis

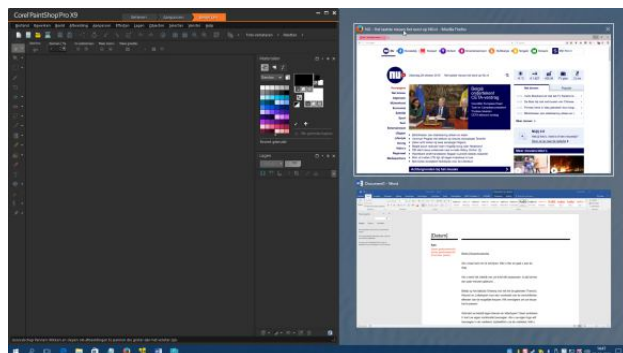
Ronald Smit

Net als oudere Windows-versies beschikt ook Windows 10 over een scala aan – deels nieuwe – sneltoetsen en andere trucjes om dingen snel(ler) geregeld te krijgen. We zetten er een hoop voor u op rij!

Windows 10 is muis-georiënteerd qua bediening, terwijl het ook uit de voeten kan met een aanraakscherm. Toch is er – zeker voor dagelijks gebruik – natuurlijk ook nog altijd een toetsenbord. En behalve dat u daar teksten op kunt typen, is het ook prima geschikt voor toetscombinaties die bepaalde acties in Windows teweegbrengen. Op zich zou u misschien verwachten dat daarvoor de welbekende functietoetsen F1 tot en met F12 ingezet worden, maar dat valt tegen. Om de een of andere reden hebben die nooit echt een rol van betekenis in Windows gekregen. Deels waarschijnlijk ook omdat allerlei software op verschillende manieren gebruik maakt van die knoppen. Als ze ook Windows systeemfuncties zouden krijgen leidt dat tot conflicten. Kortom: Microsoft heeft onder Windows gekozen voor toetscombinaties om dingen snel voor elkaar te krijgen. Niet vreemd dus dat deze combitoetsen ook wel bekend staan als sneltoetsen. Een aantal kent u er ongetwijfeld al, denk aan Control-C voor kopiëren en Control-V voor plakken. Met de komst van Windows 10 zijn er in ieder geval ook een aantal nieuwe sneltoetsen bijgekomen.

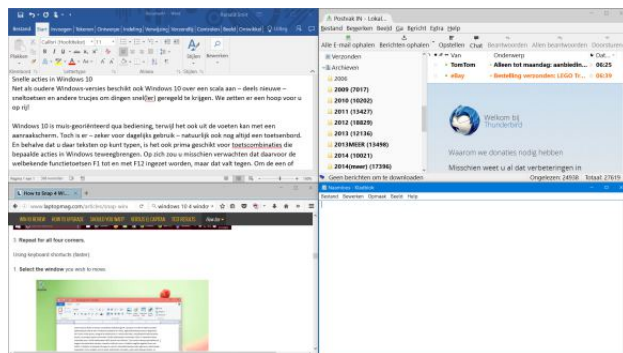
Vensterordening

Windows 10 kent een iets andere manier van venster ordenen op het scherm. Diverse geopende vensters zijn namelijk netjes aan elkaar te smeden tot één eerlijk verdeeld geheel. In goed Engels heet dat snapping. Eigenlijk kiest u via sneltoetsen aan welke kant van het scherm een actief venster 'geklikt' wordt. Zorg allereerst dat een actief venster (dus het venster van het programma waarmee u bezig bent) niet is gemaximaliseerd. Klik daarvoor indien

Verdeel vensters netjes over het scherm.

nodig eerst even op het middelste van de drie knopjes helemaal rechtsboven in de titelbalk van een programma (ofwel het knopje direct links van het afsluitkruisje). Druk dan op bijvoorbeeld de Windowstoets en tegelijk op de naar links gerichte cursortoets. U ziet nu dat het venster aan de linkerkant van het venster vastklikt. Tegelijkertijd ziet u rechts daarvan miniatuurweergaven van andere lopende programma's. Klik op een van deze programma's en u ziet dat de andere helft van het scherm daarmee wordt opgevuld. U kunt op deze manier zelfs vier vensters in beeld ordenen.

Tot vier vensters zijn zo op één bureaublad te plaatsen.

ARTIKEL
DOWNLOADEN

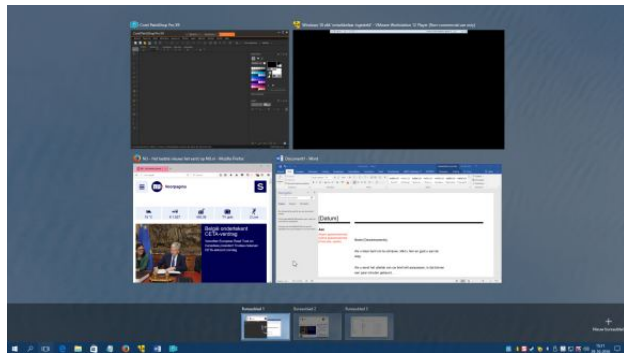
Snel(toetsen) zonder muis

Open daarvoor een programma in niet-gemaximaliseerde modus en druk eerst op Windows-cursor links en dan op Windows-cursor omhoog. Activeer een ander programma in niet-geminimaliseerde modus en klik op Windows-cursor rechts en dan op Windows-cursor omhoog. Op dezelfde manier kunt u de onderste rij vullen met vensters via Windows-cursor links en dan Windows cursor-omlaag en tot slot Windows cursor rechts en Windows-cursor omlaag. De volgorde waarin u de vensters naar de hoeken verbant maakt overigens niets uit. Wel geldt dat het soms niet lukt om het scherm in vier nette kwadranten te verdelen, dat lijkt af te hangen van bijvoorbeeld het lopende programma of de video-instellingen. Ook geldt natuurlijk dat een beetje fatsoenlijke schermresolutie mooi is meegenomen, Full HD ofwel 1920 x 1080 pixels is toch wel een minimum vereiste.

Virtuele bureaubladen

Windows 10 is de eerste versie van dit besturingssysteem met de mogelijkheid tot het gebruik van virtuele bureaubladen. Zo'n virtueel bureaublad is niets anders dan een nieuw en maagdelijk leeg bureaublad waarop u weer allerlei vensters kunt plaatsen. Handig, want zo kunt u op bijvoorbeeld het ene bureaublad uw tekstverwerker, mailprogramma en browser plaatsen en op het andere Skype, een browservenster met uw geopende Facebook-pagina enzovoorts. Kortom: een thematisch georganiseerd geheel. Om snel een nieuw virtueel bureaublad te maken drukt u gelijktijdig op de volgende toetsen: Windows-Control-D. Op het nieuw geopende bureaublad kunt u naar hartenlust programma's openen. Om terug te keren naar het vorige bureaublad drukt u op Windows-Control-cursor links. En de andere kant weer op kan natuurlijk ook via Windows-Control-cursor rechts. Een virtueel bureaublad sluiten kan via Windows-Control-F4. Inderdaad: toch nog een functietoets in gebruik! Om een overzicht van alle in gebruik zijnde virtuele bureaubladen te krijgen drukt u op Windows-Tab. Vanuit dit overzicht kunt u via de miniatuurtjes onder in beeld snel een specifiek bureaublad selecteren. Overigens: als u een virtueel bureaublad met

daarop actieve vensters sluit, dan verhuizen deze vensters naar het voorgaande bureaublad. U sluit er dus niet – al dan niet per ongeluk – in één keer een hele serie programma's en vensters mee.

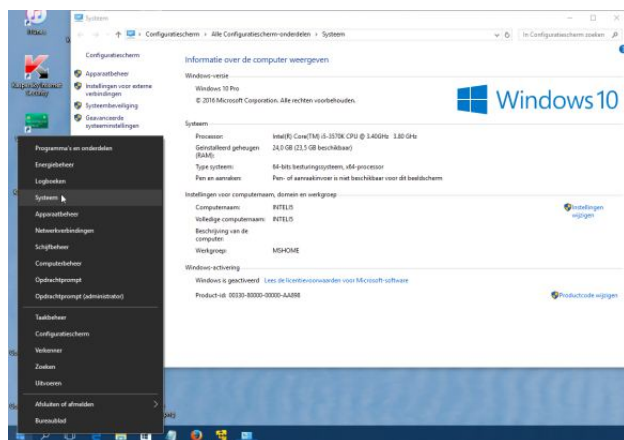
Sneltoetsen voor virtuele bureaubladen werken erg prettig.

Diverse sneltoetsen

Om snel naar het instellingenvenster van Windows 10 te gaan drukt u op Windows-I. Om het actiecentrum (ook wel bekend als berichtencentrum) via het toetsenbord te openen drukt u op de toetsen Windows-A. Ook vermeldenswaard is de toetscombinatie Windows-X. Hiermee opent het contextmenu van de startknop. Ofwel: het menu dat verschijnt als u met de rechtermuisknop op Start klikt.

Contextmenu Start

Dat contextmenu is sowieso erg handig om snel bepaalde systeemonderdelen mee te bereiken die normaliter 'verstopt' zitten in het Configuratiescherm. Wilt u snel een overzicht van uw systeem zien, dan klikt u hierin op Systeem. U ziet nu onder meer welke processor er in uw computer aanwezig is, maar ook hoeveel RAM-geheugen is geïnstalleerd. Verder is het ook hier waar u kunt achterhalen of u een 32- of 64-bits versie van Windows 10 draait. Aan de linkerkant van dit venster treft u verder het onderdeel Systeembeveiliging aan, hiermee kunt u herstelpunten maken. Ideaal voor als er eens iets helemaal mis gaat bij het installeren van een programma of driver, u kunt dan via systeemherstel altijd weer terug naar een punt waarop uw systeem nog goed functioneerde.

Het systeemvenster geeft u onder meer een blik op de basishardware.

Apparaatbeheer

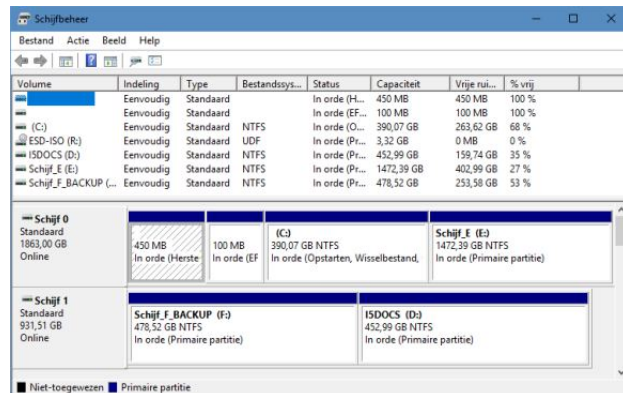
Een ander onderdeel van het Start-contextmenu is Apparaatbeheer. Wanneer u tegen niet werkende of vreemd functionerende hardware aanloopt is het zaak om allereerst hier een blik op te werpen. In principe horen alle onderdelen die u in het venster Apparaatbeheer ziet zonder gele uitroeptekentjes of andere vermeldingen getoond te worden. Is dat niet het geval, dan is er iets mis met ofwel het stuurprogramma (driver) voor het betreffende onderdeel of het onderdeel zelf. In het geval van een extern USB-apparaat verwijdert u dat. Verdwijnt dan ook de foutmelding, dan hebt u de boosdoener gevonden. Verwijderen van de drivers en opnieuw installeren helpt mogelijk. Indien niet, probeer het apparaat dan op een andere computer. Werkt het daar óók niet, dan is het apparaat mogelijk defect.

Opdrachtprompt

Voor de liefhebbers biedt het Start-contextmenu ook een razendsnelle weg naar de Windows-opdrachtprompt, inclusief desgewenst administratorrechten. Zegt dit u allemaal niets, blijf er dan beter vanaf. Maar bent u wel bekend met de opdrachtprompt (waarvan veel commando's overigens uit het DOS-tijdperk stammen) dan is het fijn om te weten dat u er via dit contextmenu in een handomdraai bij kunt.

Andere onderdelen van het Start contextmenu die mogelijk interessant voor u zijn:

- Energiebeheer, hiermee past u het energieverbruik aan voor uw systeem. Met name interessant voor laptop- en tabletgebruikers. Al geldt hier wel vaak dat als uw laptop-fabrikant een specifiek energieschema heeft opgesteld, u daar het best van af kunt blijven (want al optimaal ingesteld).
- Schijfbeheer, met name interessant en noodzakelijk als u een nieuwe (tweede) harde schijf in uw pc hebt geïnstalleerd. Met Schijfbeheer kunt u deze partitioneren (indelen) en formatteren.
- Configuratiescherm, een makkelijke en snelle weg naar het aloude Windows Configuratiescherm.
- Programma's en onderdelen, hiermee krijgt u een overzicht van alle op uw systeem geïnstalleerde software. Ook kunt u hier programma's verwijderen en Windows-onderdelen in- of uitschakelen. Met dat laatste moet u natuurlijk wel een beetje uitkijken als u niet precies weet wat u aan het doen bent.

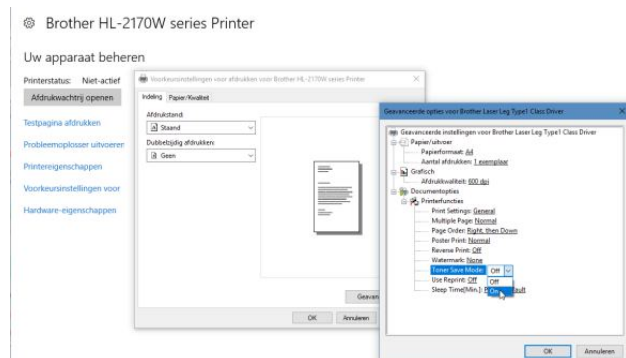

Via Schijfbeheer kunt u bijvoorbeeld een nieuwe harde schijf partitioneren en formatteren.

Windows Instellingen

Via Instellingen kunt u in Windows 10 allerlei systeemzaken naar uw hand zetten. Het vervelende is wel dat een deel van de systeeminstellingen nu in het Configuratiescherm is te vinden en een deel in Instellingen. Bent u bijvoorbeeld op zoek naar instellingen betreffende uw printers, dan moet u daarvoor zijn in Instellingen. Dit onderdeel (feitelijk een

app) start u door de eerdergenoemde sneltoets Windows-I of u klikt op het tandwielje rechtsonder in het menu Start. Klik – voor de printers – op Apparaten en u ziet alle geïnstalleerde printers op uw systeem. Inclusief softwarematige exemplaren als bijvoorbeeld Microsoft Print to PDF waarmee u via een afdrukopdracht uit een willekeurig programma een PDF-bestand kunt maken. Om de instellingen van een specifieke printer aan te passen klikt u op de betreffende printer en daarna op de knop Beheren. Klik dan op Voorkeursinstellingen voor afdrukken (of een van de andere beschikbare opties). Het aardige van de Voorkeursinstellingen is dat u er specifieke standaardinstellingen mee kunt opzetten. Stel dat uw printer over bijvoorbeeld een inkt- of tonerbesparende modus beschikt en u wilt daar standaard gebruik van maken, dan is dit de aangewezen optie.

Pas de standaardinstellingen voor printers aan.

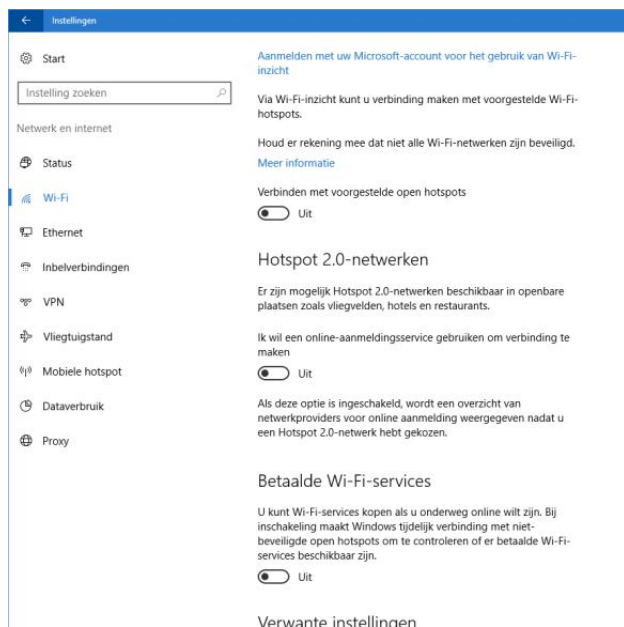
Klik op Geavanceerd, in ons voorbeeld zien we daar de optie Toner Save Mode, door deze aan te zetten (On) gevolgd door een klik op OK en nogmaals OK in het achterliggende venster bespaart u voortaan bij elke afdrukopdracht toner. Ook kunt u – in het geval van een inkjetprinter – als standaardafdrukmethode voor zwart-wit kiezen. Dat bespaart u kleurencartridges. Mocht u eens een keer een kleurenafdruk willen, dan kunt u dat per afdrukopdracht aanpassen. Standaard is dan echter zwart-wit gekozen.

Privacy

Er is al heel veel gezegd en geschreven over de privacy-gevoelige zaken rondom Windows 10. Feit is dat deze versie veel meer gegevens verzamelt en naar Microsoft verstuurt dan welke vorige Windowsversie dan ook. Het is nog altijd onduidelijk om welke gegevens het precies gaat en wat er mee gebeurt. Wilt u het zekere voor het onzekere nemen, dan is het zonder meer een goed idee om even een blik te werpen op het onderdeel Privacy. U kunt hier verdeeld over allerlei categorieën niet alleen het 'phone home'-gedrag van Windows 10 aanpassen (zie onder meer Feedback en diagnose), maar ook de rechten van apps en onderdelen temmen. Loop alle opties eens rustig en kritisch door. Is het bijvoorbeeld nodig dat een app als de Windows Store toegang heeft tot uw webcam? Of dat al uw gegevens betreffende spraak, handschrift en typen naar Microsoft worden gestuurd? Precies dat soort zaken legt u hier aan banden.

Netwerk en internet

Ook onder Netwerk en internet vindt u nog wat gevaarlijke opties aangaande systeemveiligheid en privacy.

Let heel goed op alhier, alle beschikbare opties moeten uitgeschakeld zijn. Goed voor uw systeemintegriteit en uw gemoedsrust.

Klik in dit onderdeel op Wi-Fi (linkerkant) en schakel vooral opties als Verbinden met voorgestelde open hotspots. Ik wil een online-aanmeldingsservice gebruiken om verbinding te maken en Betaalde Wi-Fi-services razendsnel uit. U voorkomt hiermee dat uw systeem ongemerkt kort- of langdurend verbinding maakt met elke open hotspot die het tegenkomt. Laat u deze optie ingeschakeld, dan loopt u vroeger of later – zeker met een tablet of laptop – tegen een onveilig toegangspunt aan. Een digidief kan vervolgens aan de haal gaan met gegevens op uw systeem, geen goed idee lijkt ons.

Bijwerken en beveiliging

Onder Bijwerken en beveiliging vindt u onder meer de Windows Update-functie. In principe werkt het controleren op en downloaden van updates volautomatisch. Het kan echter soms handig zijn om even handmatig te controleren op een update. Bijvoorbeeld op de dag dat Microsoft meestal updates uitbrengt (dinsdag en tegenwoordig ook steeds vaker vrijdag). Gaat u dan later op stap met uw laptop of tablet, dan hoeft u niet bang te zijn dat er ineens heel veel mobiele data verstookt wordt doordat onderweg alsnog een update wordt binnengehaald.

Terug naar de snelle sneltoetsen

We eindigen dit artikel op dezelfde wijze als waarmee we begonnen. Ofwel: met sneltoetsen. Want naast de nieuwe sneltoetsen uit Windows 10 zijn er ook heel veel van deze toetscombinaties die al heel wat versies overleefd hebben. Hierna vindt u een paar handige op een rijtje!

- Windows-, (Windows-komma), hiermee maakt u alle vensters op het bureaublad doorzichtig en kunt u de 'geestige' omlijning van eventuele achterliggende vensters zien. Praktisch voor als u door de vensters heen het grote geheel niet meer kunt zien.
- Windows-D, minimaliseer álle in beeld staande vensters naar de taakbalk. Nogmaals op deze toetscombinatie drukken brengt ze weer terug op hun oude positie en in de oorspronkelijke grootte.
- Windows-Home, minimaliseer alle geopende vensters

naar de taakbalk, behalve het actief gebruikte exemplaar. Erg handig voor als u een beetje te veel vensters op het bureaublad hebt staan.

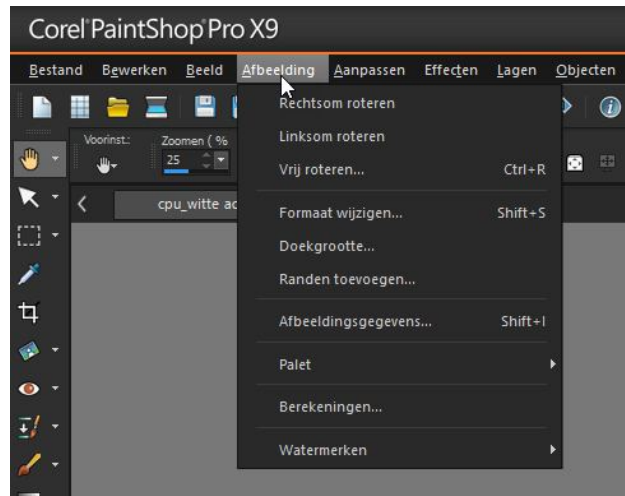
- Windows-E, start de Verkenner. Sneller kunnen we het niet maken!
- Control-Shift-Esc, open Windows Taakbeheer. In dit venster kunt u precies zien welke programma's en onderdelen er zoal draaien tijdens het gebruik van Windows. Ook de prestaties van het systeem zijn hier (op het gelijknamige tabblad) in één oogopslag te zien. De eerste keer dat u Taakbeheer start is het overigens zaak om op Meer details onder in het venster te klikken, pas dan ziet u een echt gedetailleerd overzicht.
- PrtSc (PrintScreen), een toets die zo op het oog niets doet, maar een schermopname op het Windows klembord zet. Hebt u op PrtSc gedrukt, dan kunt u in elk programma dat het invoegen van afbeeldingen ondersteunt de schermopname plakken (via bijvoorbeeld Control-V). Werkt ook in Word, mocht u een bepaalde werkwijze in Windows eens uit willen leggen.
- Control-Alt-cursurtoets, draai het scherm. Handig voor als u over een draaibare monitor beschikt, u kunt het scherm dan in portretstand gebruiken. De toetscombinatie Control-Alt-cursor omlaag is ook prima geschikt voor een goede grap: hiermee zet u de scherminhoud ondersteboven. Weer terugzetten naar de normale weergave doet u via Control-Alt-cursor omhoog. Het scherm kan tussen de schakelacties overigens een paar seconden zwart worden, niets om u zorgen over te maken.
- Win++ (Windows en +), schakel naar vergrootglasmodus. Een deel van het beeld wordt vergroot weergegeven, verder in of uitzoomen kan met Windows en + of Windows en -. De vergrootglasmodus verlaten doet u via Windows-Esc.

Nóg meer sneltoetsen

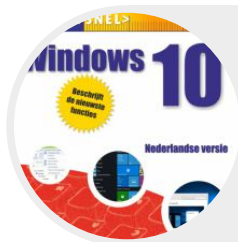
Behalve dat Windows zelf over een scala aan sneltoetsen beschikt, zorgen programma's zelf ook vaak voor eigen sneltoetscombinaties binnen dat programma. Kijk daarvoor in de menubalk en klik op een van de items, zoals

Snel(toetsen) zonder muis

in ons voorbeeld Afbeelding. Vaak ziet u achter de diverse opties in het opengeklapte menu sneltoetsen vermeld. Maakt u veel gebruik van een bepaalde actie uit een menu, dan kunt u tijd besparen door de sneltoets uit het hoofd te leren.

Veel programma's beschikken over eigen sneltoetsen.

Leer jezelf snel Windows 10

Bob van Duuren

[INKIJKEN](#)
[BESTELLEN](#)

Windows 10 voor senioren

Victor Peters

[INKIJKEN](#)
[BESTELLEN](#)

Handboek Windows 10

Peter Kassenaar

[INKIJKEN](#)
[BESTELLEN](#)
[GERELATEERDE ARTIKELEN OP HET BLOG](#)
[LEES](#)

Column

'De versierde houthallen'

Prikkelend, maar niet stekend

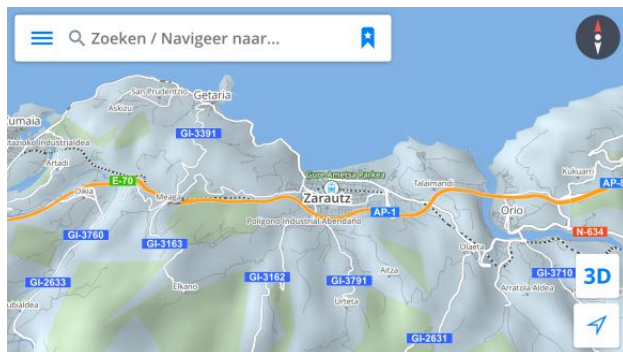
Hans Frederiks

'Neem op deze rotonde de vierde afslag,' zegt mevrouw Sygic. 'Tel jij mee?,' vraag ik aan mijn vrouw, maar wat we ook telden, de afslag die we namen was bijna altijd de foute.

Misschien telde routeplanner Sygic de geitenpaden mee, of waren er voor ons buitenlanders onzichtbare afslagen, we kwamen in ieder geval niet op de plaats van bestemming. Vakantie, vreemde landen, vreemde rotondes... Het telkens missen van de juiste afslag lag eerder aan Sygic dan aan ons, want mevrouw Google Maps telde de afslagen op dezelfde manier als wij. Eigenlijk heb je met die routeplanners geen idee meer waar je eigenlijk naartoe gaat. Je hebt geen kaart meer bij de hand, je laat je alleen leiden door je routeplanner. Met een routeplanner toets je de bestemming in en volg je slaafs de planner. Nee, natuurlijk slaan we niet dat onduidelijke geitenpad de bergen in, iets dat Google Maps vijf jaar geleden een paar keer suggereerde ergens in de bergen van Portugal.

Wat voor routeplanner gebruik je in het buitenland? In Nederland zet je Google Maps aan, toets je je bestemming in en rijden maar. Nu ja, het kost wat van je databundel, maar zoveel data vraagt Google Maps nu ook weer niet. In het buitenland is het anders, daar kosten data gewoon nog klauwen vol met geld, dus moet je andere maatregelen nemen. Wij gingen naar Frankrijk, Spanje en Portugal en daarom downloadde ik Sygic, en betaalde voor kaarten voor die drie landen. Het enige dat je dan nog nodig hebt is een goed gps-signaal.

Mevrouw Sygic was op een bepaalde manier wel prettig. Ze was streng, ze lette erop dat ik niet te hard reed en gaf bij bochten aan hoe scherp die waren en hoe snel of eigenlijk langzaam ik die volgens haar moest nemen. Ze had dus wel die speciale manier van het tellen van de afslagen bij een rotonde. Zolang we op de grote weg waren ging het allemaal prima, maar als we heel dicht bij de bestemming waren en we moesten afslaan bij een rotonde ging het bijna altijd mis. We telden met z'n tweeën mee. De vierde afslag? Een, twee drie, vier? Huh? We gaan weer terug de snelweg op en erger nog: we steken de rivier over. Bayonne lag toch aan de

andere kant van de rivier? Gelukkig heb je ook nog borden op de weg die een afslag aangeven. Daar! Bayonne! Maar ja, hoe kom je zonder routeplanner bij het hotel in een drukke stad, met veel rotondes en waar je heg noch steg kent? Dit soort problemen probeerden we op te lossen door van te voren in Google Maps op de telefoon de kaart van de plek waar we naartoe reden te downloaden. Google Maps kan dan, met behulp van GPS en de kaart een route voor je uitstippelen. Dus stopten we, schakelden over naar Google Maps en voerden het adres van het hotel in: Hotel La Villa, Bayonne. 'Neem bij de rotonde de derde afslag en volg de Versierde Houthallen voor drie kilometer,' zei mevrouw Google Maps. Versierde Houthallen? Oh ja, mevrouw Google Maps had een beetje een probleem met de uitspraak van de Franse straatnamen. Op naar de versierde houthallen! Op naar het hotel!

ARTIKEL
DOWNLOADEN

13

DELEN

(Un)zippen en meer

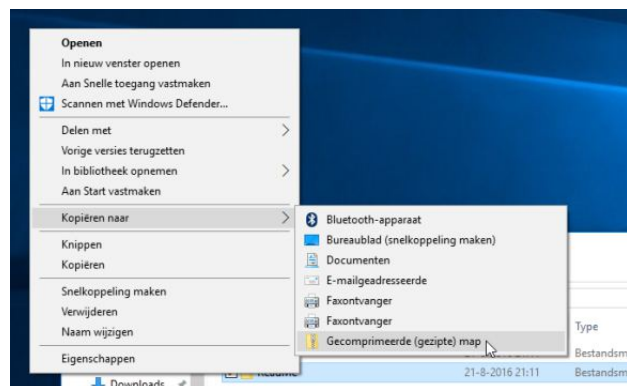
Bestanden bundelen en comprimeren

Ronald Smit

Om een verzameling bestanden efficiënt via bijvoorbeeld e-mail te verzenden is het samenbundelen en comprimeren (samenpersen) in één zogeheten archiefbestand noodzakelijk. Dat kan met Windows zelf of – veelzijdiger – met speciaal daarvoor ontwikkelde tools.

Een archiefbestand is een – meestal – gecomprimeerd bestand waarin een of (veel) meer andere bestanden verstopt zitten. Uiteraard geldt dat tijdens de compressie geen bit verloren gaat van het origineel. Een compressieprogramma kijkt naar herhalende patronen in een bestand. Stel dat het bijvoorbeeld 10 keer achter elkaar het cijfer 15 tegenkomt, dan scheelt het veel ruimte door dat te coderen als 10x15. Het bekendste archiefformaat is ongetwijfeld .zip, maar er is veel meer onder de zon. De uiteindelijke resultaten qua compressie ontlopen elkaar tegenwoordig niet zo heel veel meer, maar er zijn zonder meer extraatjes die bepaalde bestandsformaten interessant maken.

goed van pas komen. U kunt dan namelijk in één .zip-bestand alle bij elkaar behorende bestanden – inclusief foto's – groeperen en delen.

Windows kan zippen en unzippen.

Windows

Windows zelf kan van huis uit overweg met .zip-bestanden. Zowel het openen als maken ervan is mogelijk. Om een .zip-bestand te openen dubbelklikt u erop, waarna u de inhoud van het bestand in een standaard Verkenner-venster ziet. Om zelf een .zip-bestand te maken selecteert u één of meer bestanden in een map (of het bureaublad). Klik met de rechtermuisknop op deze selectie en daarna in het geopende contextmenu onder Kopiëren naar op Gecomprimeerde (gezipte) map. Als het een beetje meezit houdt u dan uiteindelijk een .zip-bestand over met daarin alle geselecteerde bestanden. De totale bestands grootte van het .zip-bestand is meestal kleiner dan de oorspronkelijke bestands grootte van alle originele bestanden. Bij grafische bestandsformaten die vaak al gecomprimeerd zijn wordt nauwelijks winst behaald. In dat geval kan het archiefkarakter echter

Veelzijdiger

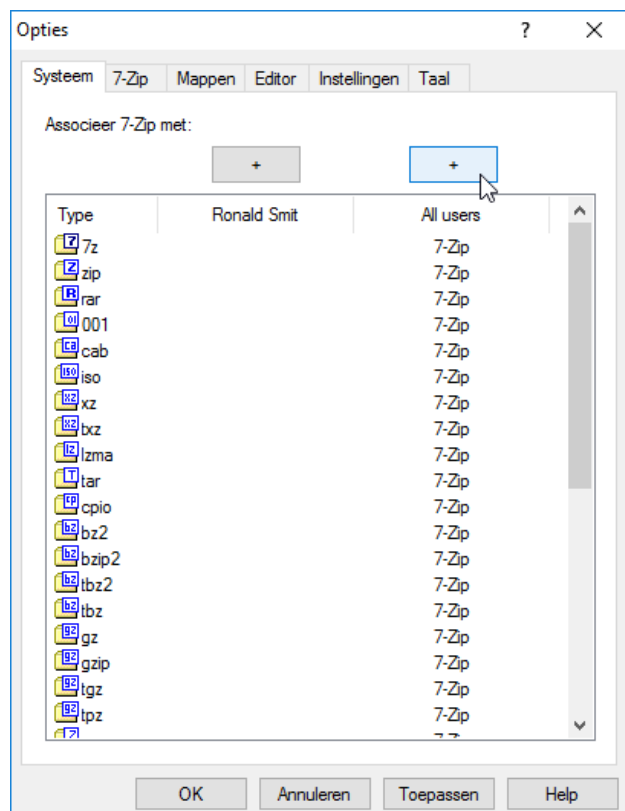
De Windows zip-tool is helaas tamelijk beperkt in zijn kunnen. Zo kan het niet overweg met bestandsnamen waarin leestekens of buitenlandse karakters voorkomen. Heel vervelend, want daardoor kan het proces uitdraaien op een foutmelding, omdat één bestand van bijvoorbeeld 50 buitenlandse karakters bevat. Ook is de sterkte van de compressie niet instelbaar. Het belangrijkste nadeel is echter dat Windows niet overweg kan met een heel scala aan ook in gebruik zijnde archiefformaten. Het loont dus zonder meer de moeite een zogeheten 'archiver' te installeren. Hiermee kunt u naast zippen en unzippen (daarin is meestal standaard voorzien) ook veel andere archiefformaten als bijvoorbeeld .rar, .lzh en veel meer

openen. Daarnaast beschikken deze tools veelal ook over een eigen archiefformaat dat net wat meer mogelijkheden biedt dat standaard zip. Dat kan zijn op het vlak van compressie (net wat beter) of features (versleuteling, herstel mogelijkheden enzovoorts).

7-Zip

De meest bekende open source (en dus gratis) tool voor het werken met gecomprimeerde archiefbestanden is 7-zip. U kunt dit downloaden vanaf <http://www.7-zip.org/>. De link naar de meest recente versie vindt u helemaal bovenaan de pagina. Let op dat u de juiste versie voor uw besturingssysteem kiest (32 of 64 bit).

Koppel alle archiefbestandstypen aan 7-Zip.

Als u niet zeker bent dan werkt de 32-bits versie altijd. Na installatie klikt u in het menu Start onder 7-Zip met de rechtermuisknop op 7-Zip File manager. Klik vervolgens in

Bestanden bundelen en comprimeren

het geopende contextmenu onder Meer op Als administrator uitvoeren. Dat is alleen noodzakelijk voor het maken van de hiernavolgende instellingen, de volgende keren kunt u de software 'gewoon' via de linkermuisknop starten. Het is nu zaak om wat dingen optimaal in te stellen. Allereerst de bestandskoppelingen. Klik in het menu Extra op Opties. Klik in het geopende venster op het tabblad Systeem twee keer op het meest rechtse plus-knopje. Ofwel: totdat u in de kolom All users alleen maar 7-Zip ziet staan. Klik dan op de knop Toepassen. Verschijnt er nu een foutmelding, dan hebt u 7-Zip niet met administrator-rechten gestart en dient u opnieuw te beginnen door het programma af te sluiten en alsnog via de rechtermuisknop te starten.

Zippen

Wat u door de actie uit de vorige stap hebt bereikt is dat wanneer u op een archiefbestand dubbelklikt in Windows Verkenner, dit automatisch geopend wordt in 7-Zip. De overige instellingen kunt u laten voor wat ze zijn, klik dus op OK. Ook het venster van 7-zip kan gesloten worden. Vanaf nu werkt het allemaal heel makkelijk.

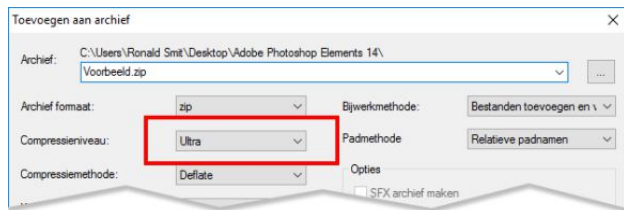
Om een set bestanden of een map te zippen klikt u in de Windows Verkenner met de rechtermuisknop op de gewenste items. Klik vervolgens in het geopende contextmenu onder 7-Zip op Toevoegen aan {bestands-naam}.zip. Waarbij {bestands-naam} gebaseerd is op bijvoorbeeld de mapnaam van de geselecteerde map, dit wordt automatisch gekozen. Achteraf wijzigen van de bestandsnaam kan altijd.

Zippen maar!

Meer controle

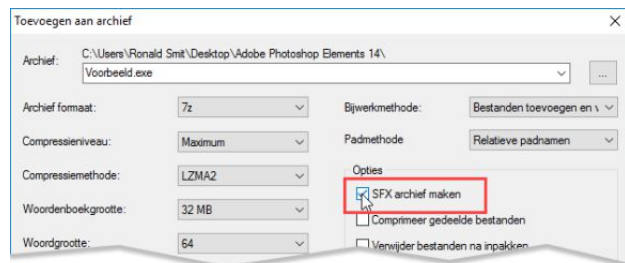
Naast het .zip-formaat kunt u ook kiezen voor het huiseigen .7z-archiefformaat. Dat levert soms beduidend kleinere bestanden op. In ons voorbeeld maakten we een .zip en een .7z-bestand van een map vol tekstbestanden. Het uiteindelijke .zip-bestand werd 62 kB groot en het .7z-bestand slechts 8 kB. De originele bestanden in ongecomprimeerde vorm zetten in totaal 196 kB op de klokken. Wilt u nog meer controle over het archiveringsproces, klik dan met de rechtermuisknop op de te comprimeren bestanden of mappen en kies in het contextmenu onder 7-Zip voor Toevoegen aan archief... Ten eerste kunt u nu in het geopende venster achter het veld Archief een eigen bestandsnaam invoeren (laat wel de extensie, ofwel het deel achter de punt staan). Vervolgens kunt u het archiefformaat selecteren. Naast 7z en zip zijn er ook nog twee meer exotische formaten vooral bedoeld voor Linux-gebruikers beschikbaar. De meest interessante optie, voor beide formaten, vindt u achter Compressieniveau. Kies hier – zeker als u een .zip / .7z-bestand wilt mailen – voor Ultra. Het comprimeren duurt dan langer, maar op een beetje moderne computer merkt u daar niet zo heel veel van. Laat – voor maximale compatibiliteit – de standaardwaarde achter Compressiemethode en de andere opties staan. Mocht u het willen, dan kunt u aan de rechterkant onder Codering een wachtwoord instellen. Daarbij geldt dat de Codeermethode ZipCrypto het meest compatibel is, maar helaas ook het minst veilig. AES-256 is zeer veilig (mits u een voldoende stevig wachtwoord kiest). Het .7z-formaat werkt standaard met AES-256 bestandsversleuteling, .zip niet. Klik op OK als u uw keuzes hebt gemaakt, waarna het archiefbestand wordt aangemaakt.

Kies voor Ultra-compressie voor het kleinste mogelijke archiefbestand.

Zelf uitpakkend

U kunt van een .7z-archief ook een zogeheten zelf uitpakkend archief maken. In dat geval wordt een klein hulpprogramma toegevoegd aan het archiefbestand. Het archiefbestand wordt daarmee een uitvoerbaar .exe-bestand. De ontvanger hoeft dan geen hulpprogramma geïnstalleerd te hebben op zijn of haar Windows-pc. Dubbelklikken op het ontvangen bestand start de tool die vervolgens de eveneens in het bestand aanwezige bestanden uitpakt. Nadeel is dat veel virusscanners niet gecharmeerd zijn van via mail verstuurde .exe-bestanden. Ook mailproviders laten het versturen van een .exe-bestand als bijlage lang niet altijd toe. Maar het kán, in geval van nood. Klik daarvoor weer met de rechtermuisknop op de te comprimeren mappen en (of) bestanden en dan in het contextmenu onder 7-Zip voor Toevoegen aan archief. Kies als Archief formaat voor 7z en schakel het selectievakje voor SFX archief maken in (aan de rechterkant onder Opties). Klik op OK en u hebt een uitvoerbaar .exe-bestand gemaakt. Dubbelklik hierop, selecteer een uitpakmap via de knop ... en klik op Extract.

Maak een zelf uitpakkend .exe-bestand als archief.

Uitpakken

Om een archiefbestand met 7-zip uit te pakken, klikt u er in de Verkenner met de rechtermuisknop op. Klik dan in het geopende contextmenu onder 7-Zip op (bijvoorbeeld) Uitpakken (hier) voor een uitpak-actie in dezelfde map. U kunt ook dubbelklikken op een archiefbestand (dat mag vrijwel elk voorkomend formaat zijn, dus naast .7z en zip ook .rar, .cab, .iso, .lzh en veel meer). Klik dan in het hoofdvenster van 7-Zip op de knop Uitpakken, kies een map en klik op OK.

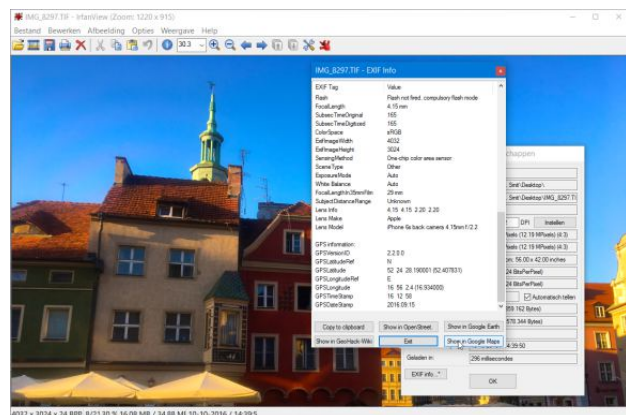
Houd je foto's privé

Exif-gegevens verwijderen

Ronald Smit

Lek geen gegevens via foto's op site, blog of social media. Het lijkt zo leuk: een zelfgemaakte foto op uw site, blog of Facebookpagina plaatsen. Tot er ineens een inbraak plaatsvindt en die mooie Ming-vaas van het bewuste kiekje is verdwenen uit de huiskamer. En dat terwijl uw adres nergens vermeld werd. Of toch wel?

Als u foto's maakt met een smartphone of moderne digitale camera is de kans vrij groot dat daarin een GPS-ontvanger verwerkt zit. In het geval van de smartphone is dat zelfs zo ongeveer honderd procent. De foto-app voegt de locatiegegevens aan een speciaal daarvoor bedoeld stukje van het uiteindelijke (meestal) .jpg-bestand toe. Deze extra gegevens zijn bekend onder de naam EXIF. Naast de locatiegegevens bevatten ze ook fototechnische gegevens als bijvoorbeeld cameramerk- en type, de sluitertijd, diafragmaopening en flitsdata. Maar het gaat met name om die locatiegegevens: die kunnen zéér uitnodigend zijn voor een potentiële crimineel. Want door simpelweg de EXIF-gegevens uit te lezen kan de opnameplek tot op de meter nauwkeurig bepaald worden. Niet handig voor foto's die u met de wijde wereld deelt. Zeker niet als daarop waardevolle zaken te zien zijn.

De locatie van een foto is opgeslagen in de EXIF-gegevens ervan.

Waar zitten die gegevens?

Heel gecompliceerde tools hebt u niet nodig om de EXIF-gegevens – inclusief GPS-data – uit te lezen. Feitelijk volstaat het om met de rechtermuisknop op een foto te klikken en dan in het geopende contextmenu op Eigenschappen. In het venster Eigenschappen van vindt u onder het tabblad Details een stukje naar beneden onder het kopje GPS de exacte locatie. Kwestie van de lengte- en breedtegraad kopiëren en plakken in een navigatie-app. Het kan nog makkelijker via het gratis 'Zwitsers zakmes' IrfanView (<http://www.irfanview.com/>).

En daar is onze foto gemaakt.

Na installatie hiervan (pik meteen de Nederlandse taalmodules even mee) en openen van de bewuste foto in IrfanView, klikt u in het hoofdvenster van dit programma in het menu Afbeelding op Informatie. Klik vervolgens in het geopende venster op de knop EXIF info. In alweer een nieuw venster klikt u onderaan op de knop Show in Google Maps en het precieze standpunt van de fotograaf wordt genadeloos aan het licht gebracht. Hebt u toevallig Google Earth geïnstalleerd dan ziet u met een beetje geluk de hele

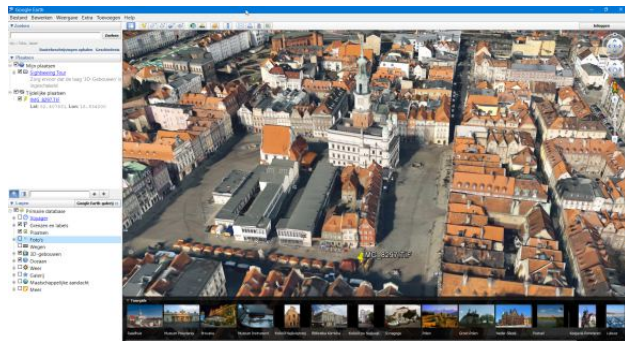

ARTIKEL
DOWNLOADEN

Exif-gegevens verwijderen

situatie in gedetailleerde 3D-weergave, of in ieder geval als satellietopname. De combinatie van een digitale foto, EXIF-gegevens en een (satelliet)kaart vormt natuurlijk een potentieel nagenoeg perfect inbrekersgereedschap.

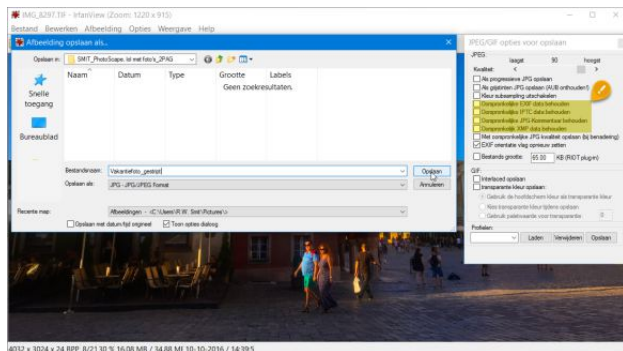

Desgewenst zichtbaar in Google Earth inclusief 3D-omgeving.

IrfanView als EXIF-killer

Het moge duidelijk zijn dat het lang niet altijd even handig is om al dit soort locatiegegevens te delen op internet. Gelukkig kunt u de EXIF-gegevens vrij makkelijk wissen. Daarvoor gebruiken we – onder Windows op de computer – wederom IrfanView. Open een te ‘veranonimiseren’ foto in dit hulpprogramma, gevold door een klik op Opslaan als. Kies in het gelijknamige geopende venster achter Opslaan als voor het bestandstype JPG. In het bijbehorende dialoogvenstertje dat u dan te zien krijgt (naast het venster Opslaan als) schakelt u de optie Oorspronkelijke EXIF-data behouden uit. Schakel ook meteen het selectievakje daaronder – Oorspronkelijke IPTC data behouden – uit. IPTC is eveneens een standaard om commentaar toe te voegen aan fotobestanden. Officieel is er (nog) geen ondersteuning voor GPS-gegevens, maar het kan wel. Uit dus. Ook XMP is een standaard (van Adobe deze keer) voor het toevoegen van extra gegevens aan een foto. Kortom: schakel ook de optie Oorspronkelijke XMP data behouden uit. Om helemaal op safe te spelen kunt u ook de optie Oorspronkelijk JPG-commentaar behouden uitschakelen. Geef vervolgens een logische bestandsnaam op (iets als bijvoorbeeld ‘Mingvaas_gestript.jpg’, door de toevoeging

_gestript weet u zelf voortaan dat dit een schone en veilig online te plaatsen foto is. U kunt zelf op de eerder besproken manieren nagaan dat de locatiegegevens (en alle andere EXIF-data) verwijderd is.

Wég met al die privacygevoelige gegevens.

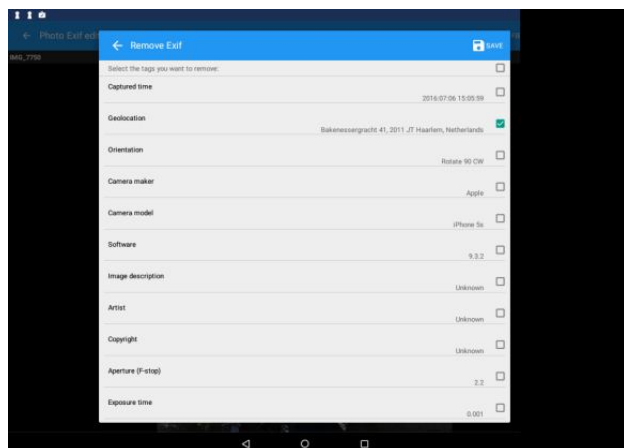
Mobiele wissers

Het is niet altijd even makkelijk om het toevoegen van EXIF-gegevens op een camera of smartphone (volledig) uit te schakelen. En feitelijk is dat ook nergens voor nodig zolang de opnamen voor eigen gebruik zijn. In dat geval zijn locatiegegevens zelfs leuk, want zo kunt u altijd nagaan waar een foto ook alweer gemaakt was. Maar voor het delen met de wereld is het verstandig om zo anoniem mogelijk – of in ieder geval locatieloos – te delen. Omdat velen rechtstreeks vanaf de smartphone al hun avonturen delen op sociale media of een blog zijn er gelukkig ook apps beschikbaar die EXIF-gegevens op het toestel zelf verwijderen.

Voor iOS is er bijvoorbeeld de app deGEO van MobileInfocenter. Start de app en selecteer een foto gevolgd door een tik op Done. Tik vervolgens op de knop midden onder de inmiddels geopende foto. Tik op Save Photo en de foto wordt bewaard. Maar nu zónder EXIF-gegevens. Dat kunt u eenvoudig controleren door de foto in de standaardapp Foto's te openen. Normaal gesproken ziet u dan bovenaan de foto de locatie van de opname staan. De 'deGEO'-versie toont hier niets. Daarmee is deze foto veilig om te delen.

*Exif-gegevens verwijderen***Ook voor Android**

Als vanzelfsprekend zijn er ook EXIF-tools en wissers te vinden voor Android. Het gratis Photo EXIF Editor van Banana Studio is hiervoor een praktisch toeltje. Tik na het starten van de app aan de linkerkant op Afbeeldingen waarna u alle foto's op uw apparaat te zien krijgt. Tik op een foto waarvan u de EXIF-gegevens wilt verwijderen, de afbeelding wordt nu groot weergegeven. Tik rechtsboven op REMOVE EXIF en schakel in ieder geval het selectievakje achter de optie Geolocation in. Mocht u het willen, dan kunnen ook andere EXIF-gegevens geselecteerd worden. Klaar? Klik dan op SAVE en de foto is zonder locatiegegevens klaar om te delen. Let overigens even goed op: tijdens onze experimenten op een Android-emulator werd de foto niet opgeslagen maar verdween deze compleet. Is ook een optie om u van locatiegegevens te ontdoen, maar wel een erg drastische. Probeer de app dus eerst even uit op een testfoto. Dat geldt overigens voor alle EXIF-verwijderaars in de app-store, lang niet alles werkt zoals het gevoelsmatig zou moeten. Dat kan deels door onze emulator komen, maar ook door de vele Android-versies die er in omloop zijn.

Ook voor Android zijn er genoeg EXIF-verwijderaars te vinden.

Speel op veilig

Concluderend kunnen we stellen dat er meer dan voldoende mogelijkheden zijn om EXIF-gegevens – en dan

vooral de locatiegegevens daaruit – te verwijderen. Een noodzakelijke actie alvorens u foto's met mogelijk privacygevoelige zaken online zet. Denk daarbij bijvoorbeeld aan alle foto's die in en het rond het huis gemaakt zijn. Het voorkomt bezoekjes van ongewenste lieden die uw omgeving als een zelfbedieningszaak zien. Let ook op met foto's van kinderen, verwijder hiervan eveneens de EXIF-gegevens. Het zorgt dat bijvoorbeeld hun school- of speelomgeving veilig blijft. Al dit soort eenvoudige gedragsregeltjes zorgen voor een prettiger en vooral veiliger online leven.

GERELATEERDE ARTIKELN OP HET BLOG**LEES****Handboek Fotografie 7e ed.**
Pieter Dhaeze**INKIJKEN****BESTELLEN****Speciale fototechnieken**
Jeroen Jazet**INKIJKEN****BESTELLEN**

PDF's annoteren

Aantekeningen maken in een PDF

Ronald Smit

Het toevoegen van opmerkingen, schetsen en zelfs wijzigen van tekst in een PDF-document wordt ook wel annoteren genoemd. En op een tablet werkt dat prettiger dan ooit, maar ook op de laptop of pc valt er genoeg te beleven wat deze tak van sport betreft.

Annoteren. Voor de een is het bijna dagelijks werk en de ander heeft er nauwelijks mee te maken. Dit artikel is bedoeld voor eenieder die wel eens een brief, werkstuk, rapport, opstel of boek heeft moeten proeflezen. Of er met een groep anderen aan heeft samengewerkt. Het eindresultaat wordt dan vaak in PDF-vorm verspreid. Alvorens het epistel ingeleverd of wereldkundig gemaakt wordt, is even alles goed doorlezen geen overbodige luxe. Spel- en tikfouten sluipen er snel in en wellicht komt u ook nog wat feitelijke onjuistheden tegen. Voor dat soort klusjes is een PDF-annotator ideaal. Zeker nu dergelijke software ook in app-vorm verkrijgbaar is. Dat laatste betekent dat u comfortabel vanuit de luie stoel met uw tablet aan de slag kunt. Dat werkt echt erg prettig, zoals we u verderop in dit artikel laten zien. Maar we kunnen ons voorstellen dat u geen tablet hebt, ook in dat geval is er geen man overboord. Vroeger was duurbetaalde software nodig, bijvoorbeeld Adobe's Acrobat. Inmiddels heeft Adobe de gratis Acrobat Reader ook voorzien van basisgereedschappen voor het annoteren van PDF-bestanden. Voor het overgrote deel van de gevallen volstaat deze software ruimschoots.

Adobe Acrobat Reader

U kunt Acrobat Reader kosteloos downloaden vanaf <https://get.adobe.com/nl/reader/>. Alvorens u op de knop Nu installeren klikt is het zaak om eerst de optionele aanbiedingen uit te schakelen om te voorkomen dat u er weer onnodige software bij krijgt op uw computer. Pas als de betreffende selectievakjes zijn uitgeschakeld klikt u op

de genoemde gele knop. Hebt u Acrobat Reader DC (die laatste toevoeging zit er tegenwoordig standaard aan vastgeplakt) eenmaal geïnstalleerd dan kunt u aan de slag. Open een PDF-bestand en begin met lezen. Om te annoteren kunt u gebruik maken van de knopjes rechtsboven op de knoppenbalk (het tekstballonnetje en de markeerstift), maar veel handiger is de rechtermuisknop. Selecteer bijvoorbeeld een stukje tekst waar u wat over hebt te zeggen. Om überhaupt tekst te kunnen selecteren dient u mogelijk eerst even met uw rechtermuisknop op de pagina te klikken, om daarna in het geopende contextmenu de optie Gereedschap selectie te selecteren. Vervolgens kunt u met behulp van de linkermuisknop tekst slepen en selecteren op dezelfde manier als u in elk ander tekstbewerkingsprogramma gewend bent. Met de tekst eenmaal geselecteerd (herkenbaar aan een lichtblauwe markering) klikt u er met de rechtermuisknop op. In het geopende menu klikt u dan op Notitie bij tekstvervangings toevoegen.

LCD-
tu uw
derne
tv is
is op
zelf is

ARTIKEL
DOWNLOADEN

Diverse mogelijkheden

In de tekstballon (meer een rechthoek eigenlijk) tikt u uw opmerking of commentaar aangaande het gemarkeerde stuk tekst. Klik vervolgens op het afsluitkruisje rechtsboven de ballon. U ziet nu dat de tekst wordt doorgehaald, zodra u op deze doorhaling klikt verschijnt de opmerking. Deze doorhaalweergave is ideaal voor echte fouten. Wilt u ergens meer een opmerking bij plaatsen of een vraag stellen, dan klikt u in het contextmenu van iets eerder op Notitie toevoegen aan tekst. Voeg opnieuw een opmerking toe en klik op het afsluitkruisje. De eerder geselecteerde tekst wordt nu geel gemarkeerd; erboven verschijnt een klein aanklikbaar tekstballonnetje. U snapt al dat u met deze twee annoteerhulpjes voor het grootste deel afgedekt bent wat opmerkingen en voorgestelde wijzigingen betreft. Het kan nog mooier door gebruik te maken van Adobe Acrobat, maar dat programma is niet bepaald gratis. Er zijn alternatieven voor de pc, maar eigenlijk willen we nu toch liever aansturen op de al genoemde tablet.

En zo ziet een te verwijderen tekst plus opmerking eruit. De ontvanger van het geannoteerde document kan desgewenst ook nog een antwoord tikken in de tekstballon.

PDF Expert (iOS)

Dé tablet om productief mee aan de slag te gaan is nog altijd de iPad, niet in het minst vanwege het uitstekende Retina-scherm en betrouwbare apps. Hebt u toevallig zo'n apparaat liggen, dan is het zaak om zo snel mogelijk PDF Expert aan te schaffen. Met een prijskaartje van €9,99 zeker niet de goedkoopste app, maar als we kijken naar de mogelijkheden een schijntje in vergelijking tot desktop-

software voor bijvoorbeeld Windows. PDF Expert is een tamelijk uitgebreide app, waarmee u niet alleen PDF (en andere) bestanden kunt openen, lezen, beheren, zippen en meer maar ook kunt annoteren. Het grote voordeel van annoteren op de iPad is dat het allemaal heel natuurlijk aanvoelt. Met een vingerdruk selecteert of markeert u tekst of afbeeldingen, zelfs omcirkelen uit de losse hand is mogelijk. Hebt u toevallig zo'n mooie iPad Pro, dan kan er met de Apple Pencil heel nauwkeurig gewerkt worden. Het voelt dan net alsof u echt op papier bezig bent. Hebt u geen Pro, dan is het wellicht het overwegen waard zo'n goedkoop 'tablet-pennetje' aan te schaffen. Deze dingen voorzien van een geleidend rubberen dopje kosten een appel en een ei en geven u toch het gevoel met een pen in de weer te zijn. Minder nauwkeurig dan de Pencil, maar nog altijd handig genoeg.

Opmerkingen, doorstrepen en meer

Hebt u eenmaal een PDF-bestand geopend, dan tikt u helemaal bovenaan op het pictogram in de vorm van een pennetje. In de balk die u dan links of rechts van het scherm te zien krijgt (verplaatsen is mogelijk) kiest u het gewenste gereedschap. Het meest gebruikte gereedschap is de markeerstift (de A in het gele vlakje), hiermee kunt u tekst markeren. Door op een gemarkeerd stukje tekst te tikken en dan op Note kunt u een notitie toevoegen, maar ook het aanpassen van de markeerkleur is mogelijk. Nóg sneller werkt het als u geen enkele van de gereedschappen in de

Via de iPad werkt annoteren wel heel comfortabel.

annoteerwerkbalk activeert. Als u dan met uw vinger tekst selecteert verschijnt direct na deze actie een ballon met alles wat u met de geselecteerde tekst kunt doen. Denk aan Note (notitie toevoegen) of alleen markeren (Highlight). Doorhalen (strike) of onderstrepen (Underline) is mogelijk en zelfs uitspreken kan via Speak.

Schrijven en tekenen met uw vinger

Via de al genoemde knoppenbalk – bereikbaar via een tik op het pennetje – zijn meer gereedschappen beschikbaar. Zo kunt u tekenen of handgeschreven opmerkingen toevoegen. Dat laatste gaat natuurlijk het makkelijkst via de nauwkeurige Apple Pencil, maar dankzij een andere schrijftool is het zelfs met een vinger goed te doen. Tik daarvoor op de tweede knop in de knoppenbalk, het vergrootglasje met penne. U ziet een blauw kader met daaronder een uitvergroting. In die uitvergroting kunt u met uw vinger schrijven en tekenen; uiteindelijk blijkt dat best nauwkeurig te werken!

Schrijven en schetsen met een vinger werkt op deze manier best aardig.

Ondertekenen

Een laatste vermeldenswaardig onderdeel is het ondertekenen van een document. Hiervoor tikt u in de annoteer-knoppenbalk op het pictogram in de vorm van een kroontjespen. Zet vervolgens uw handtekening, deze kunt u dan later na een tik op Save op elke gewenste plek invoegen. Druk daarvoor een paar seconden op de plek waar u de handtekening in een document wilt plaatsen en

tik in het geopende ballonmenu op Signature en dan My Signature. De ingevoegde handtekening kan vervolgens groter of kleiner gesleept worden. Prettig is dat het een vectorafbeelding betreft; groter of kleiner slepen doet dus niets af aan de scherpte.

Ondertekenen een PDF-document.

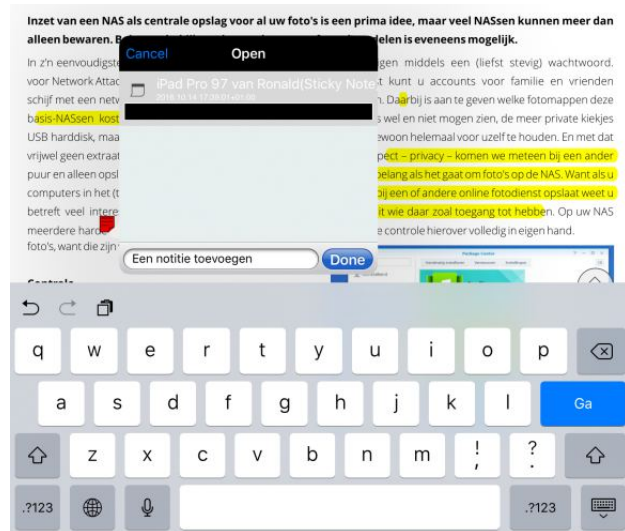
Acrobat Reader als app

Mocht u een minder fervent annoteerder zijn, dan kunt u ook de gratis app Acrobat Reader inzetten. De mogelijkheden van deze app zijn beperkter dan die van PDF Expert, maar annoteren is redelijk goed te doen. Om in Acrobat Reader met annoteren te beginnen opent u een document. Tik vervolgens op de tweede knop van links – naast het brilletje – onder in beeld. Om een opmerking toe te voegen tikt u op de tekstballon en daarna op de plek waar u deze wilt plaatsen. Het is niet mogelijk om bijvoorbeeld eerst een tekst te markeren en daar een opmerking aan vast te koppelen, wat dus een stap extra werk is ten opzichte van de net besproken app. De markeerstift doet wat deze moet doen. Echter: de kans bestaat dat hij bij het eerste gebruik zwart is, waardoor de 'gemarkeerde' tekst niet leesbaar is. In dat geval tikt u op de zwart gemarkeerde tekst, waarna u via een menuutje via Kleur een meer bruikbare markeerkleur in kunt stellen. Ook ondertekenen is via de handtekeningknop (in de vorm van een kroontjespen) mogelijk, net als andere voorkomende

redactiezaken als doorhalen, onderstrepen en meer. Schetsen of krabbels invoegen doet u via een tik op het potlood. Best bruikbaar dus. Deze app is zowel voor iOS als Android beschikbaar en kost in beide gevallen niets.

ezPDF Reader Pro

Voor een bedrag van €4,39 halen ook Androidgebruikers een meer capabele PDF-tool in huis. iOS-gebruikers – waar ook een versie voor beschikbaar is – zijn iets goedkoper uit met een prijs van €3,99. Wat vooral opvalt aan deze app is de (optioneel te activeren) pagina-animatie van geopende PDF-bestanden. Het is net alsof u in een echt boek of tijdschrift aan het bladeren bent. De eerste keer dat u de app gebruikt is het zaak om even de instellingen in te duiken. iOS-gebruikers kunnen het best de optie Slow/More achter PDF Viewing Mode selecteren.

Zo ziet ezPDF er onder iOS uit.

Op de huidige generatie iPad's merkt u van een vertraging niets, maar weet u wel zeker dat alle onderdelen in een PDF-document getoond worden. Door Page Turn Effect in te schakelen krijgt u het 'omslag-effect' te zien. Bedenk daarbij wel dat het daardoor extra tijd kost om naar een volgende of vorige pagina te gaan. Annoteren is een kwestie van de knoppenbalk bovenin beeld gebruiken.

Aantekeningen maken in een PDF

Deze ziet u zodra een PDF-document is geopend. Alle gewenste zaken zijn aanwezig en het werkt best prettig. We merken wel dat de app onder iOS soms niet zo heel stabiel is, een minpuntje. Gebruikt u een iPad, dan adviseren we u zonder meer om toch voor PDF Expert te kiezen, dat geeft ons in ieder geval een meer solide gevoel. Wel geldt dat de iOS-versie er mooier uit ziet dan de Android-versie, iets wat we helaas vaker zien bij apps die voor beide platformen ontwikkeld zijn.

Groot scherm wel zo prettig

Er zijn natuurlijk veel meer apps die de mogelijkheid tot het annoteren van PDF's bieden, maar wat ons betreft is voor iOS PDF Expert de gedoodverfde winnaar. Androidgebruikers kunnen kiezen voor Adobe Acrobat Reader of het net iets veelzijdiger ezPDF Reader Pro. Welke oplossing u ook kiest, u zult snel merken dat het annoteren vanaf een tablet erg prettig is. We raden u niet aan om aan de slag te gaan met een smartphone voor annotatiewerkzaamheden; het scherm is daarvoor simpelweg te klein en u blijft daardoor aan het schuiven. Hetzelfde euvel geldt voor kleine tablets met schermafmetingen van minder dan de gangbare 9,7...10 inch.

GERELATEERD ARTIKEL OP HET BLOG

LEES

**Ontdek de iPad
voor zakelijk gebruik**
Ronald Smit

INKIJKEN

BESTELLEN

**Ontdek Microsoft Office
voor de iPad**
Lida Boonstra

INKIJKEN

BESTELLEN

Productief op de iPad

Het kantoor op uw tablet

Ronald Smit

Een iPad – en zeker de iPad Pro – is prima geschikt voor meer productief werk. Het is weliswaar nog niet de ultieme laptopvervanger, maar met de juiste apps gewapend kan er wel heel veel aan klusjes overgeheveld worden.

De iPad is toch min of meer de trendsetter als het om tablets gaat. Niet alleen is het besturingssysteem iOS volledig geoptimaliseerd en razendsnel, maar ook is het app-aanbod groot. Daarbij geldt dat de kwaliteit van de apps door Apple goed in de gaten wordt gehouden, terwijl iOS ook regelmatig van updates wordt voorzien. Allemaal zaken die de betrouwbaarheid ten goede komen. Het maakt ook dat de iPad bij uitstek geschikt is voor studie- en werkgerelateerde zaken. Androidtablets zijn óók mooi, maar het grote probleem daar is dat het besturingssysteem veel gefragmenteerd is. Het maakt het voor app-ontwikkelaars ingewikkeld om software te ontwikkelen die op alle apparaten probleemloos werkt. Vaak ziet u dan ook dat er compromissen zijn gesloten die net niet het onderste uit de kan halen wat mogelijkheden betreft. En door het lakse updatebeleid van veel fabrikanten met Android-tablets in het assortiment blijven veiligheidslekken en bugs vaak lang (of voor altijd) ongerepareerd. Vandaar onze focus in dit artikel op de iPad. We zetten de mooiste en meest handige apps voor productiviteit voor u op een rij.

Pcalc

Een fatsoenlijke rekenmachine is natuurlijk onontbeerlijk voor de dagelijkse werkzaamheden. Een uitstekend exemplaar is PCalc. Het is met een prijs van €9,99 zeker niet het goedkoopste exemplaar in de appstore, maar wel een van de beste. De software stamt af van de Apple Macintosh (<http://pcalc.com/english/twenty.html>) en u kunt er dus vanuit gaan dat de programmacode volledig geoptima-

liseerd is. De app is helemaal aan te passen aan uw wensen, zo kunt u bijvoorbeeld via de instellingen het geheel zo instellen dat u in portretstand een standaard bureau-rekenmachine ziet en in horizontale stand een uitgebreid wetenschappelijk exemplaar. Kleurenschema's zijn eveneens aanpasbaar. Via een functieknop zijn – in beide modi – uitgebreide lijsten met in categorieën onderverdeelde formules beschikbaar. Ook converteren van en naar diverse eenheden is geen enkel probleem. Een virtuele papierrol maakt de app compleet.

De iPad horizontaal maakt PCalc een wetenschappelijke rekenmachine.

iZip Pro

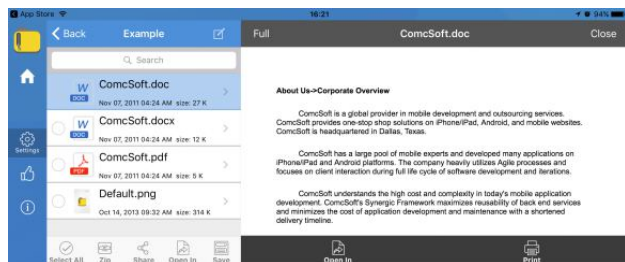
De kans is groot dat u tijdens uw (studie)werkzaamheden regelmatig tegen .zip of .rar-bestanden aanloopt. Bijvoorbeeld in de vorm van een gemailde bijlage. Met iZip Pro (€4,99) kunt u deze bijlagen probleemloos op de iPad openen, maar ook zelf 'zippen' van bestanden is mogelijk. Daarnaast beschikt de Pro-versie over een viewer voor een flinke hoeveelheid bestandstypen, zoals .doc, .pdf, .jpg,

ARTIKEL
DOWNLOADEN

multimediale bestandsformaten en meer. Versleutelen van zipbestanden via het sterke AES-algoritme is eveneens een optie. Onmisbaar appje!

Open nu zo ongeveer elke mailbijlage net als op de pc.

PDF Expert

Als u echt serieus aan de slag wilt met het bekijken, organiseren en annoteren van pdf's dan is PDF Expert (€9,99) zo ongeveer onvermijdelijk. Het is heel eenvoudig en comfortabel om opmerkingen toe te voegen aan een pdf, maar ook markeren van tekst of het toevoegen van krabbels met een Apple Pencil of de vinger is snel geregeld. Ook is voorzien in de mogelijkheid tot het ondertekenen van documenten en vult u snel formulieren in. Het kopiëren van en naar de iPad kan via de aloude kabelverbinding en iTunes, maar veel makkelijker werkt het via Wifi. Verder kunt u PDF-bestanden beveiligen met een wachtwoord en versleuteling en is voorlezen (tekst-naar-spraak) een optie. De reviewmode maakt het tikken en vervangen van tekst in een pdf-bestand mogelijk. Elders in dit nummer gaan we dieper in op (onder meer) deze app in het artikel rondom het annoteren van PDF-bestanden.

FileBrowser

Normaal gesproken wisselt u bestanden tussen iPad en pc of notebook via iTunes. Deze software is echter – zeker onder Windows – vrij traag en nodeloos gecompliceerd. Om echt serieus aan het werk te gaan met de iPad is toegang tot gedeelde netwerkmappen van een computer of NAS onontbeerlijk. Precies die functionaliteit biedt de app FileBrowser (€5,99). Na starten van de app kunt u een apparaat – bijvoorbeeld een NAS – toevoegen aan de lijst met

voorgeconfigureerde apparatuur. Voortaan tikt u op het betreffende item in deze lijst en u krijgt direct alle gedeelde mappen te zien. Bestanden (en mappen) zijn net als in de Windows Verkenner te beheren, kopiëren, verwijderen, enzovoorts. Daarnaast zijn bestanden te openen in een te kiezen app, zonder dat er nog tussenkomst van iTunes nodig is. Tegelijkertijd beschikt FileBrowser over een ingebouwde viewer die een flink aantal bestandsformaten (inclusief audio en video) ondersteunt. Ook toegang via de cloud naar uw eigen NAS of een van de ondersteunde cloudopslagdiensten is geen probleem. Naast de 'gewone' FileBrowser is er ook nog FileBrowser for Business. Deze variant biedt meer mogelijkheden op zakelijk vlak, zoals bijvoorbeeld gecentraliseerde distributie van FileBrowser-instellingen, een verbeterde beveiligingsvergrendeling en meer.

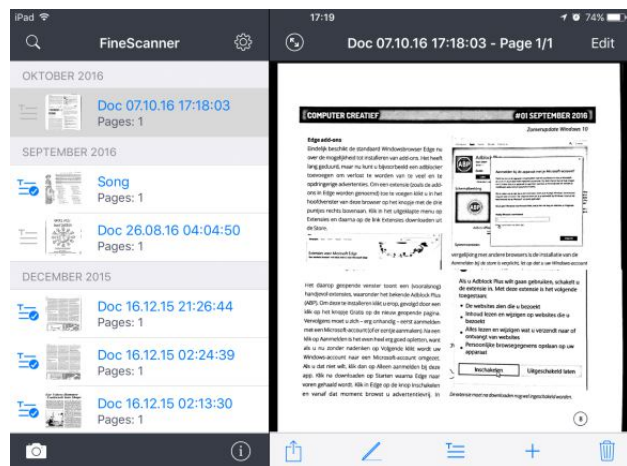

FileBrowser maakt bestandsbeheer en het openen van bestanden vanaf netwerkmappen wel heel makkelijk.

FineScanner Pro

In het vorige nummer van Computer Creatief hebben we uitgebreid stilgestaan bij de app FineScanner Pro. We houden het nu dus kort. De essentie van deze app is dat u uw iPad hiermee omkapt tot een snelle scanner. Fotografeer documenten en mail deze als PDF-bestand. Dankzij de omzetting naar zwart-wit blijven de bestanden bescheiden qua grootte. Ook in automatisch rechtekken en perspectiefcorrectie is voorzien. Mocht u het willen, dan kunt u voor een (flinke) meerprijs ook OCR uit laten voeren. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van een online OCR-engine. De app

is afkomstig uit de stallen van het bekende ABBYY en de tekstherkenning werkt dan ook goed. Voor €24,99 als in-app aankoop kunt u aan het tekstherkennen slaan. Of u koopt FineScanner Pro met alle optionele features erbij. Dat kost €39,99. Niet goedkoop, maar bedenk dat OCR-software voor de pc al gauw boven de €100 uitkomt. Hebt u geen OCR nodig dan kunt u gebruik maken van de kosteloze OCR-loze versie van FineScanner. Eventueel zijn daar via een in-app aankoop a €5,99 de advertenties uit te schakelen.

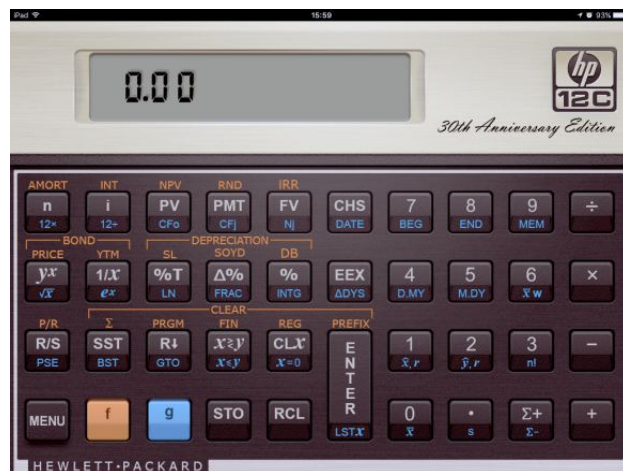

Fotoscannen met Finescanner is in een handomdraai geregeld.

HP 12C

Voor mensen die veel met financiële berekeningen bezig zijn is er eigenlijk maar één droomcalculator: de HP 12C. Het bijzondere is dat deze financiële rekenmachine uit 1981 stamt, maar nog steeds in ongewijzigde vorm leverbaar is (<http://store.hp.com/us/en/pdp/hp-12c-financial-programmable-calculator-p-12c-aba--1>). Inmiddels is het kleinood wel een stuk betaalbaarder geworden (69,99 dollar) dan destijds. Ook is het inwendige een stuk sneller. Hebt u niet zo'n behoefte aan wéér een apparaatje erbij in de tas, dan is er de officiële Hewlett Packard 12C Financial Calculator in app-vorm. Deze kost €14,99 en is daarmee nog altijd een stuk goedkoper dan het echte apparaat. Minpuntje is dat de app uit 2012 stamt en verder niet van updates is voorzien. Anderzijds: het werkt verder prima. In portretstand krijgt u

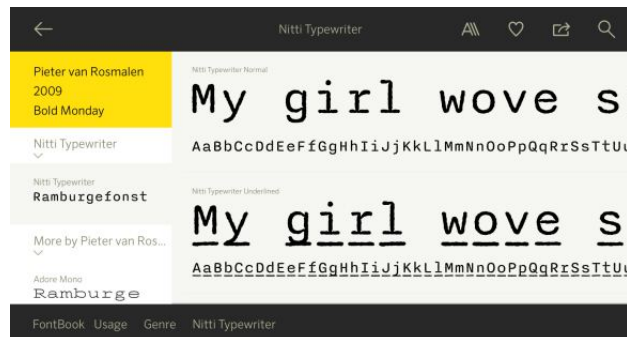
een standaardrekenmachine te zien, in horizontale stand verschijnt de oorspronkelijke 12C. Op het iPad-scherm natuurlijk met lekker grote knoppen! Voor techneuten is er trouwens ook de HP 15C-app, volgens hetzelfde concept.

Haal de geavanceerde financiële HP 12C calculator in huis.

FontBook

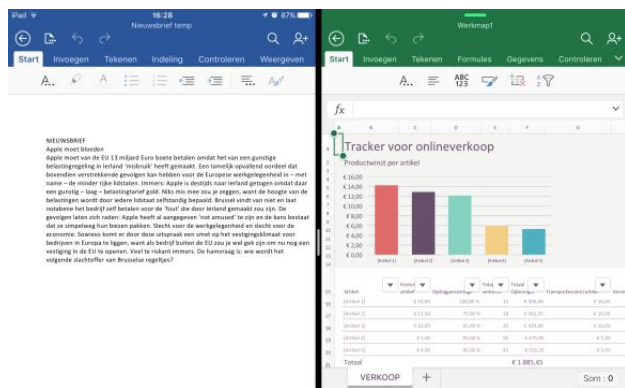
Als u veel met lettertypen werkt – denk aan bijvoorbeeld webdesigners – dan kan het handig zijn om een compleet overzicht van commercieel verkrijgbare lettertypen bij de hand te hebben. Voor €2,99 haalt u de digitale versie van het FontBook in huis. Zoek door een gigantische hoeveelheid lettertypen. Dat kan op naam, familie, toepassing en meer. De voorbeeldteksten zien er op een retina-scherm scherp uit. Mocht u iets van uw gading vinden, dan houdt u uw vinger even een paar seconden op de preview, waarna u via het geopende menu direct kunt shoppen.

Op jacht naar een passend lettertype.

Microsoft Office

Hoewel een tamelijk open deur kunnen we natuurlijk niet heen om de Office-apps van Microsoft. Zeker op de iPad werken de afzonderlijke hoofdonderdelen – Word, Excel en PowerPoint – verrassend prettig. Omdat documenten in bijvoorbeeld .doc(x)-formaat ondersteund worden is uitwisselen van documenten een eitje. U haalt het volledige potentieel uit de apps als u ook over een Office 365-abonnement beschikt, maar zonder werken ze ook prima. Voordeel van een Office 365-abonnement is dat u op de computer een volledige versie van Office kunt draaien. Bewaar een document in de Office 365-cloud en open het vervolgens vanaf die plek op uw iPad. Zo kunt u er in de trein of in het vliegtuig rustig verder aan werken. Het geheel ‘voelt’ allemaal aan als de normale Office-onderdelen, inclusief het welbekende lint. De apps gaan qua functionaliteit (nog?) niet zover als de desktopsoftware, maar wie weet wat er nog op stapel staat. Al dit moois kost u helemaal niets, alleen een (niet verplicht) Office 365 abonnement verhoogt de pret nog meer.

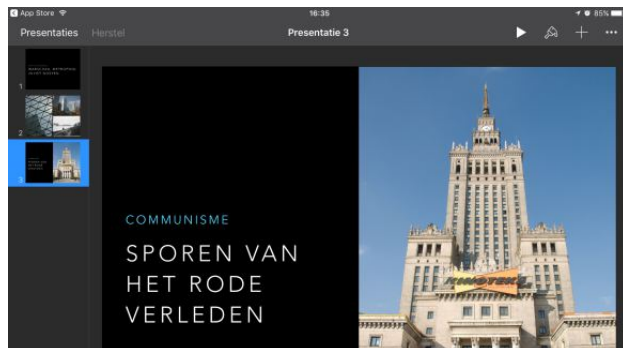

Word en Excel gezellig naast elkaar in side-by-side-modus.

Pages, Keynote en Numbers

Ook Apple heeft een mooi en gratis setje Office-apps in het assortiment. Het betreft tekstverwerker Pages, spreadsheet Numbers en presentatiepakket Keynote. Openen en opslaan van MS Office-bestanden is mogelijk, al is daar wel het risico van wijzigingen in de opmaak aanwezig. Goed opletten dus voordat u een definitieve versie verstuurt.

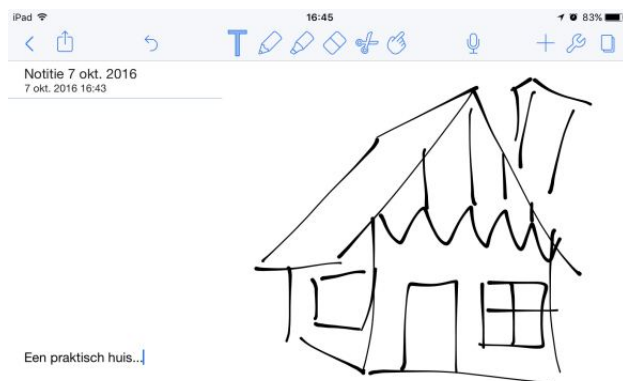
Keynote is ideaal als u eens iets anders wilt laten zien dan de standaard PowerPoint-presentaties. Effecten en graphics ogen veelal erg gelikt en de meegeleverde sjablonen zijn net even wat anders dan wat PowerPoint in het assortiment heeft.

Met Keynote zien uw presentaties er net even wat verfrissender uit.

Notability

Het maken van geschreven notities is sinds de komst van de iPad Pro makkelijker dan ooit. Met de Apple Pencil in combinatie met de app Notability (€7,99) schrijft u op natuurlijke wijze haarscherpe notities. Mocht uw handschrift niet geweldig zijn, dan behoort typen ook tot de mogelijkheden. Het grote voordeel van Notability is dat alles

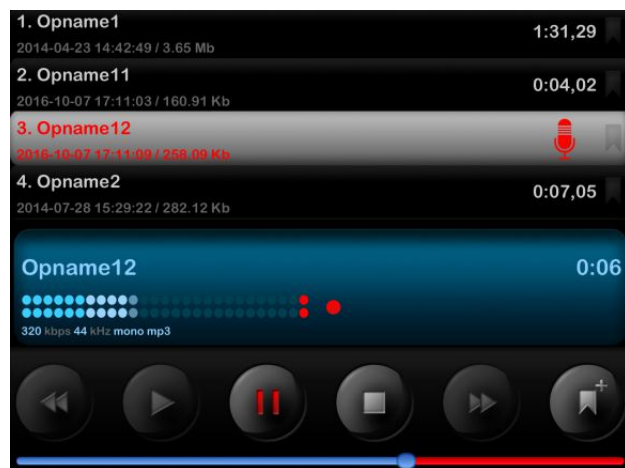
Een praktisch huis...

in vector-formaat wordt bewaard. Het betekent dat ook bij stevig inzoomen of afdrukken op papierformaat alles even scherp blijft als op het scherm. De app is ideaal voor gebruik tijdens vergaderingen of colleges, zelfs het maken van audio-opnamen behoort tot de mogelijkheden. Exporteren en delen naar onder meer PDF is beschikbaar, net als uitwisselen via bijvoorbeeld Dropbox en Google Drive. Desgewenst zijn diverse thema's voor notities beschikbaar. Wat ons betreft het ultieme digitale notitieblok, dat ook nog eens goed op orde te houden is.

ALON Dictaphone

Hoewel deze app zich ook prima thuis voelt op een iPhone, werkt het ook erg handig op de iPad. ALON Dictaphone (€4,99) is een memorecorder die in hoge kwaliteit opnamen kan maken. U bewaart opnamen in het universele .mp3-formaat, wat makkelijk te delen is met anderen. Of u kiest voor een hifi-opname in .wav-formaat, maar deze bestanden worden wel een heel stuk groter. Het gebruik van externe microfoons wordt ondersteund, zodat ook het maken van stereo-opnamen mogelijk is. Verder kunt u opnamen organiseren, speelt u ze versneld of vertraagd af en zijn bladwijzers toe te voegen. Ook is in cloudopslag voor diverse diensten voorzien. Een prima stukje gereedschap voor een ieder die regelmatig vergaderingen, colleges of seminars bijwoont.

De iPad als geavanceerde digitale recorder.

GERELATEERDE ARTIKELLEN OP HET BLOG

[LEES](#)

Ontdek iOS 10 voor iPhone en iPad

Henny Temmink

[INKIJKEN](#)[BESTELLEN](#)

Paint Shop Pro X9

Nieuw in PSP X9

Ronald Smit

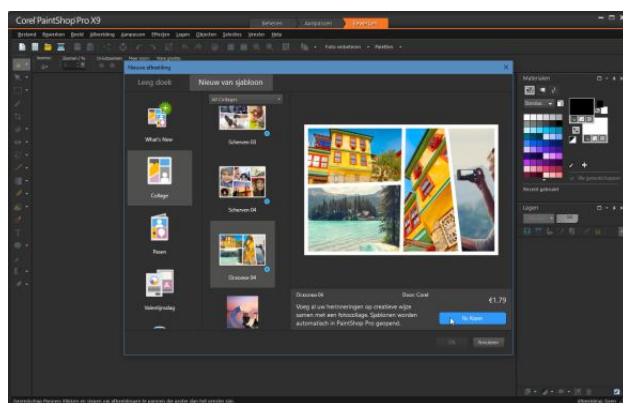
Corel Paint Shop Pro is al vele jaren hét alternatief voor het duurdere Adobe Photoshop. Sinds kort is deze uitgebreide fotobewerker aanbeland bij versie X9.

PaintShop Pro X9 borduurt (natuurlijk) voort op het stramien van de voorgaande versies. Verwacht dan ook geen schokkende totale vernieuwing, maar veel meer een evolutie. Voor eenieder die PaintShop Pro nog niet kent: feitelijk draait dit programma al mee vanaf begin jaren negentig uit de vorige eeuw. Toen nog gemaakt en onderhouden door Jasc, sinds 2004 overgenomen door Corel en daar verder ontwikkeld. Inmiddels kunnen we spreken van een zeer volwassen fotobewerker die zowel door hobbyisten als professionals uitstekend bruikbaar is. De laatste jaren zijn zaken als RAW-bewerking, uitgebreide tekengereedschappen, lagen en lagenbeheer en meer toegevoegd. U kunt PaintShop Pro X9 'los' aanschaffen of in een gebundelde Ultimate-variant. In dat geval krijgt u er ook nog een uitgebreide RAW-editor met de naam Aftershot 3 bij. Deze doet zeker niet onder voor bijvoorbeeld Lightroom en gecombineerd met PaintShop hebt u de hele 'workflow' wat digitale fotografie betreft in huis. Als extraatje krijgt u er in de Ultimate-variant bovendien nog een programma bij voor het retoucheren van portretten én Corel Live Screen Capture. Hiermee maakt u in een handomdraai video-opnamen van uw beeldscherm die u vervolgens voor presentaties of trainingen kunt gebruiken. Tot slot is er nog de Creative Collection met allerlei extra penselen, textures en rechtevrije achtergronden.

Nieuw

Nieuw in versie X9 zijn de sjablonen. Hiermee maakt u razendsnel via een sjabloon bijvoorbeeld een collage of

thematische afbeelding. Qua werking lijkt het erg op de sjablonen die we bijvoorbeeld vanuit Office kennen. Wat Corel dan helaas weer niet vermeldt is dat u voor veel van die sjablonen extra moet betalen, prijzen liggen gemiddeld op €1,79 per sjabloon en ze kunnen oplopen naar zomaar €4,49. Dat hadden we natuurlijk graag anders gezien, zéker in de Ultimate-versie.

Heel mooi die sjablonen, maar wel jammer dat het grootste deel – op een paar gratis exemplaren na – geld kost.

Screenshot

Ook nieuw is de mogelijkheid om rechtstreeks vanuit PaintShop Pro een screenshot te maken. Daarvoor klikt u in het menu Bestand op Screenshot en dan Starten. PaintShop minimaliseert en u kunt andere vensters naar voren halen. Op het moment dat u een screenshot wilt maken klikt u met de rechtermuisknop om vervolgens het vast te leggen gebied te selecteren. Dat kan vervolgens rechtstreeks geopend worden in PaintShop voor verdere

ARTIKEL
DOWNLOADEN

bewerking. Ook nieuw zijn de voorinstellingen bij het tekstgereedschap. Ook hier heeft Corel een betaalmodel geïntroduceerd, veel voorinstellingen zijn gratis maar betaalde varianten zijn te verwachten.

Pen en meer

Prettig is dat Corel PaintShop Pro X9 verbeterd heeft als het gaat om ondersteuning voor pennen en tekentablets. Zo kunnen onder meer Windows Real Time Stylus-apparaten gebruikt worden, zoals die van de nieuwe Surface-apparaten. Voor professionals is de mogelijkheid tot het exporteren van de bewerkingsgeschiedenis goed nieuws. Ook opvulling met kleur is nieuw, hiermee past u bijvoorbeeld schitterende kleurverlopen toe op een foto. Verder geldt dat veel 'oude' onderdelen natuurlijk gewoon gebleven zijn, regelmatig in verbeterde vorm.

Doen?

Als u een tevreden gebruiker bent van een iets oudere versie van Paint Shop Pro, dan is er geen directe dwang tot upgraden. De nieuwe functies zijn weliswaar mooi, maar niet per se onmisbaar. Hoewel de opvulling met kleurovergang erg mooi is en de mogelijkheid voor het maken van screen-shots ideaal. En... Ach, voor de ware fotofanaat zijn er eigenlijk meer dan genoeg redenen om toch maar wel te upgraden. Zeker als u bedenkt dat Corel regelmatig strakke acties heeft waarbij u met een flinke korting beschikking krijgt over de software. Ook voor upgraden gelden kortingen. De standaardprijs ligt voor alleen PaintShop Pro X9 op €70 en voor de Ultimate-versie betaalt u €90.

Speciale fototechnieken

Jeroen Jazet

[INKIJKEN](#)[BESTELLEN](#)

Ontdek Adobe Photoshop CC

Erwin Olij

[INKIJKEN](#)[BESTELLEN](#)[GERELATEERD ARTIKEL OP HET BLOG](#)[LEES](#)

Opnemen in Windows

Geluid opnemen op uw computer

Ronald Smit

U kunt in Windows eenvoudig geluid opnemen via bijvoorbeeld een microfoon. De kans bestaat dat dit allemaal niet direct werkt zoals het moet. Dan is het tijd om even in de geluidsinstellingen te duiken!

Om in een programma als PowerPoint of welk ander programma ook dat geluidsopnamen ondersteunt daadwerkelijk met de aangesloten microfoon te kunnen opnemen, moet deze geselecteerd worden als opnameapparaat. Klik daarvoor in het menu Start op Configuratiescherm en kies achter Weergeven op in de keuzelijst de optie Grote pictogrammen. In Windows 8 bereikt u het scherm door bijvoorbeeld naar het bureaublad te gaan en daarna de muis helemaal linksonder in het beeld te bewegen.

Klik dan met de rechtermuisknop op het vierkante plaatje dat het startscherm met tegels voorstelt en selecteer in het geopende contextmenu de optie Configuratiescherm. In Windows 10 klikt u met de rechter muisknop op Start en daarna op Configuratiescherm.

Kies de microfoon

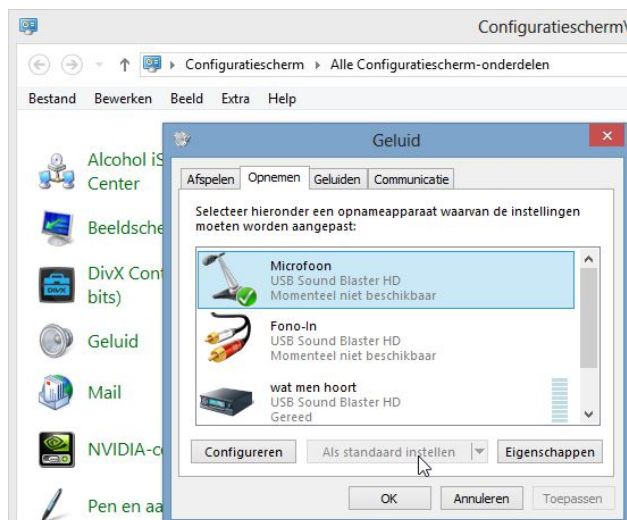
Klik op Geluid en selecteer daarna in het gelijknamige venster op het tabblad Opnemen de optie Microfoon/Lijningang. Het kan zijn dat er meer microfoons of microfoon-ingangen (bijvoorbeeld een ingebouwd exemplaar in een notebook én een aansluiting voor een externe microfoon) aanwezig zijn.

Uiteraard kiest u dan de in gebruik zijnde microfoon, bij een notebook gaat het vaak om een ingebouwde Microfoonmatrix. Ook als u een externe (USB) geluidskaart hebt aangesloten, of zo'n kaart in de pc hebt ingebouwd zijn er meerdere mogelijkheden betreffende de microfoon-ingang. Goed opletten dus welke u kiest.

Standaard

Wilt u vaker geluid met de microfoon opnemen, klik dan op de knop Als standaard instellen. Overigens kan het zijn dat deze knop niet actief is. In dat geval beschikt u over een geluidskaart die automatisch detecteert welke aansluitingen in gebruik zijn.

Is er alleen een microfoon aangesloten, dan wordt deze automatisch als opnamebron geselecteerd. Hebt u ook een apparaat op de lijningang (bijvoorbeeld een cassette-recorder om oude bandjes over te nemen) aangesloten, dan moet u kiezen tussen microfoon- of lijningang. In dit geval kiest u de microfoon.

Selecteer de microfoon als opnamebron.

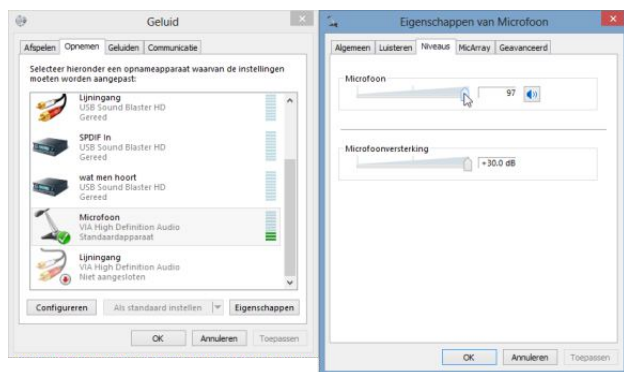

Niveau

De kans is vrij groot dat het opnameniveau van de microfoon te hoog of juist te laag is ingesteld. In het eerste geval ligt vervorming op de loer en in het tweede geval moet u tijdens het afspelen veel te veel versterken waardoor ruis en andere stoorgeluiden hoorbaar worden. De automatische volumeregeling is verder ook niet ideaal. Om een optimaal opnameniveau in te stellen klikt u op de knop Eigenschappen en vervolgens op het tabblad Niveaus. Zorg dat ook het venster Geluid zichtbaar is door het venster Eigenschappen van Microfoon te verplaatsen. Met de schuifregelaar onder Microfoon kunt u de opnamesterkte regelen. Spreek in de microfoon en let op de volumemeter in het venster Geluid. Zorg dat deze niet maximaal uitslaat, want dan ontstaat onherroepelijk vervorming. Zelfs bij de luidste geluiden die u in staat bent te produceren tijdens spraak moet de meter net onder het maximum blijven.

Extra versterking

Kunt u uw longen uit het lijf schreeuwen en slaat de meter nog steeds niet uit? Maak dan gebruik van de schuifregelaar onder Microfoonversterking. Sommige microfoons hebben namelijk een helpende hand nodig om een fatsoenlijke geluidssterkte te produceren.

Regel het geluid van de microfoon.

Kwaliteit

Eventueel kunt u op het tabblad Geavanceerd de geluidskwaliteit aanpassen met de keuzelijst onder

Standaardindeling. Geluidskwaliteit wordt voor een behoorlijk deel bepaald door de sample rate. Hoe hoger deze is, hoe meer detail vastgelegd wordt van een audiosignaal. Een lagere kwaliteit betekent dat de opname minder schijfruimte in beslag zal nemen. Het nut van een hogere samplerate is overigens ook zeer afhankelijk van de kwaliteit van de gebruikte microfoon en de microfoonversterker op de geluidskaart. Als een van beide (of beide) van deze onderdelen belabberd is kunt u zelfs beter een wat lagere samplerate kiezen. Dat scheelt ruis en storingen in het hogere frequentiegebied. Klik als alles in orde is op OK in beide openstaande vensters en sluit het Configuratiescherm.

Extraatjes

Sommige geluidskaarten bieden wat extraatjes als het gaat om opnemen met de microfoon. Soms is bijvoorbeeld ruisonderdrukking interessant, want door deze optie in te schakelen worden hinderlijke pc-geluiden (draaiende ventilatoren en dergelijke) verzwakt. Daardoor klinkt de uiteindelijke opname een stuk 'schoner' en bent u beter te verstaan. Hoe u iets dergelijks op uw pc moet instellen (als het al mogelijk is), is afhankelijk van merk en type geluidskaart. Duik in de handleiding of het helpbestand om dit uit te zoeken.

Goede apparatuur

Bent u van plan om regelmatig presentaties van gesproken commentaar te voorzien, dan is het verstandig in goede opnameapparatuur te investeren. De microfoonversterker van de meeste geluidskaarten is van slechte kwaliteit, wat zich uit in ruis en andere storende geluiden. Beter is het om een aparte microfoonversterker (bijvoorbeeld op een mengpaneel) te kopen. Samen met een goede microfoon uiteraard, want van die plastic computermicrofoontjes kunt u weinig spannends verwachten. Hebt u eenmaal een goede microfoonversterker, dan sluit u de uitgang daarvan aan op de lijningang (AUX IN) van uw computer. Een lijningang is veel minder storingsgevoelig waardoor uw

opnamen via een speciale microfoonversterker al snel een heel stuk beter klinken. Wel geldt in dat geval dat u via de net uitgelegde Windows geluidsinstellingen dan niet kiest voor de microfooningang, maar voor de lijningang van uw geluidskaart.

Verder zijn er professionele mengpanelen met USB-aansluiting die u voor minder dan €200 op de kop kunt krijgen. Voordeel van deze apparaten is dat er meestal voorzien is in professionele XLR-microfoonaansluitingen. U kunt het dan zo mooi maken als u dat zelf wilt.

Een handig en compact mengpaneel met USB-aansluiting, dankzij een lijnuitgang ook bruikbaar om tijdens live presentaties in te zetten.

Windows dictafoon

In Windows 10 is de app Voicerecorder standaard geïnstalleerd, te vinden in het menu Start. Het maakt gebruik van de standaard geselecteerde microfoon; als deze niet is aangesloten (of beschikbaar is) werkt de app niet. Of beter: start de opname niet en krijgt u een foutmelding te zien. De bediening is eenvoudig: klik na de start op de opnameknop en u kunt beginnen met praten. Klik op de stopknop om de opname te stoppen. Vervolgens kunt u de opname weer afspelen met de afspelknop. Opnamen worden netjes op een rijtje gezet, inclusief een datum en tijd. Wilt u de standaardnaam van een opname wijzigen, klik dan op het pennetje rechtsonder in beeld en voer een nieuwe naam in. De opnamen worden bewaard in MP4-formaat, klik op de knop met de drie puntjes – eveneens rechtsonder in beeld –

en dan op Bestands-locatie openen. U ziet dan een Verkennervenster met de opnamemap geopend. Opnamen zijn desgewenst dus eenvoudig te back-uppen. Inkorten van een opname kan door gebruik te maken van het knopje links naast de prullenbakknop (rechtsonder, weer). De deelknop direct links daarvan is minder interessant; delen kan alleen via apps. Wilt u een opname bijvoorbeeld mailen via Thunderbird of Outlook, dan kunt u dat beter doen door een opname uit de opnamenmap als bijlage aan een bericht toe te voegen. Let in dat geval wel op de bestandsgrootte, langere opnamen kunnen grote bestanden opleveren. Ook gebruikers van Windows 7 kunnen via een standaard meegeleverd programma geluidsopnamen maken. Klik daarvoor in het menu Start onder Alle programma's en Bureau-accessoires op Geluidsrecorder.

GERELATEERDE ARTIKELLEN OP HET BLOG

[LEES](#)

Handboek Windows 10

Peter Kassenaar

[INKIJKEN](#)
[BESTELLEN](#)

Het Complete Boek Windows 10

Doolaard, Kassenaar, Vandraart,
Olij en Van Duuren

[BESTELLEN](#)

Windows 10 voor senioren

Victor Peters

[INKIJKEN](#)
[BESTELLEN](#)

Mobiele foto's in RAW

Mobiel fotograferen in RAW

Ronald Smit

Met de komst van iOS 10 kunnen gebruikers van iPhones, iPads en iPods ook in RAW-formaat fotograferen. Dat biedt zonder meer interessante mogelijkheden. Onder Android kan het in sommige gevallen eveneens.

Voor eenieder die het niet weet: RAW is een fotobestandsformaat dat veel meer informatie bevat dan het normaal bij smartphones en de meeste compact camera's in gebruik zijnde .jpg. Eigenlijk kunt u het nog 't best beschouwen als een digitaal negatief. Omdat er meer informatie in een RAW-bestand zit verstopt betekent het bijvoorbeeld dat mislukte foto's vaak nog best te redden zijn. Onder- of overbelichte delen zijn meestal nog prima te herstellen bijvoorbeeld. Is een foto bewaard in .jpg-formaat, dan lukt dat vaak niet. Gaat u dan bijvoorbeeld een sterk onderbelicht deel oplichten, dan ziet u daar hoogstens wat donkergekleurde blokken verschijnen. Ook in een overbelichte lucht is in een wolkje geen detail meer terug te halen. Bij een RAW-foto lukt dat vaak nog wonderwel goed. RAW is nou ook weer geen magisch bestandsformaat, als u écht grote fotofouten hebt gemaakt is er ook met RAW geen redden meer aan.

Kwaliteit

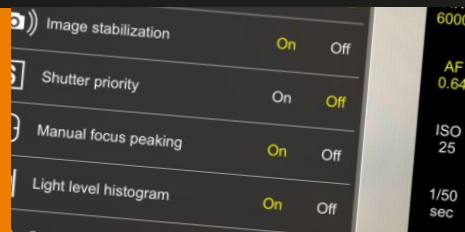
Nu iOS 10 de mogelijkheid biedt om ook in RAW-formaat te fotograferen is het ten eerste een vereiste om een foto-app te installeren die hier ook daadwerkelijk mee overweg kan. Langzaamaan verschijnen dergelijke apps, of worden bestaande foto-apps van een update voorzien. U zult zien dat het veelal de meer uitgebreide foto-apps betreft waarbij ook allerlei handmatige instellingen tot de mogelijkheden behoren. Daarmee wordt uw iPhone (of ander i-apparaat) qua bediening veel meer een spiegelreflexcamera of een betere compact. En dan doelen

we niet per definitie op de beeldkwaliteit, hier wint de spiegelreflex het nog altijd dankzij bijvoorbeeld een grotere beeldsensor en meer geavanceerd optisch systeem. Het verschil tussen smartphonefoto's en foto's gemaakt met een compactcamera is echter moeilijk te zien. Sommige compacts presteren zelfs duidelijk minder dan een goede smartphone. Enig nadeel van de smartphone is het ontbreken van een goede optische zoomlens met een fatsoenlijk bereik. We beginnen met een app voor iOS, gebruikers van Android kunnen een stukje verder in dit artikel hun hart ophalen aan de mobiele Lightroom-app. Die ook héél interessant is voor iOS-gebruikers trouwens.

ProCam 4 (iOS)

Genoeg theorie, aan de slag! Als eerste app stellen we u voor ProCam 4 van Samer Azzam. Deze gelouterde app draait alweer een flinke tijd mee en het is een van de eerste apps die van een update voor RAW-fotografie is voorzien. U betaalt er €4,99 voor, maar de serieuzere fotograaf kan er zonder meer zijn of haar hart aan ophalen. Het aardige is dat de RAW-foto's in .dng-bestandsformaat worden opgeslagen. Dat is een tamelijk universeel formaat voor RAW en betekent onder meer dat u er moeiteloos mee aan de slag kunt in vrijwel elke RAW-bewerker op de PC, waaronder het welbekende Lightroom van Adobe (zie vorige nummer Computer Creatief).

Ook kunt u eenvoudige basis RAW-bewerkingen uitvoeren binnen de app, dus u kunt er alle kanten mee op. Het aardige is dat de standaard Foto's app van iOS RAW-foto's

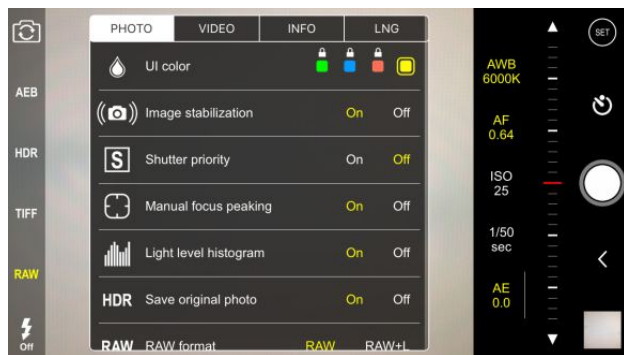
ook gewoon laat zien. Wel opletten met mailen: dergelijke foto's zijn uit de kluiten gewassen qua bestandsformaat. Converteren naar jpg alvorens te mailen is een betere optie. Kan allemaal met ProCam.

Tik aan de linkerkant op RAW.

Opties

Als u de app start ziet u – op de iPhone – aan de linkerkant een balk met opties. Hier kiest u onder meer het gewenste bestandsformaat: TIFF of RAW. Zet u beide opties uit, dan worden foto's in het .jpg-formaat bewaard. Tik op RAW, als de tekst geel wordt kunt u aan het fotograferen in RAW-formaat slaan. Aan de rechterkant ziet u een serie instelmogelijkheden betreffende witbalans, autofocus, ISO, sluitertijd en belichtingscompensatie. Achtereenvolgens zijn dat AWB, AF, ISO, sec (met de waarde erboven) en AE. Dan is er nog het knopje SET (in het cirkeltje rechtsboven).

Uw iPhone lijkt dankzij de vele instellingen echt op een digitale camera.

Tik hierop en u kunt allerlei camera-specifieke instellingen beheren. Wilt u bijvoorbeeld een live histogram in beeld

zien, schakel dan onder PHOTO de optie Light Level histogram op On. Ook kunt u achter Copyright bijvoorbeeld uw eigen (bedrijfs)naam invoeren. Ook is het wellicht handig om de optie Image stabilization (beeldstabilisatie) aan te zetten, zeker als u over een wat minder vaste hand beschikt. Tik weer op SET als u uw keuzes hebt gemaakt.

Simpele bewerkingsmogelijkheden

U maakt een foto door op de ontspanknop helemaal rechts in beeld te tikken. U ziet de laatst gemaakte foto vervolgens in (extreme) miniatuurweergave rechtsonder in beeld verschijnen. Tik op dit miniatuurtje en u ziet een grotere weergave met daaronder wat knopjes. Tik op het meest rechtse in de vorm van een paar schuifregelaars. U belandt daarmee in een (eenvoudige) RAW-bewerker. Met name de knopjes met daarin de H en S (Highlights en Shadows) zijn interessant. Hiermee kunt u onder- of overbelichte delen aanpassen. Via de meest rechtse knop kunt u de mate van ruisonderdrukking instellen, handig voor foto's die in de avonduren met weinig licht zijn gemaakt.

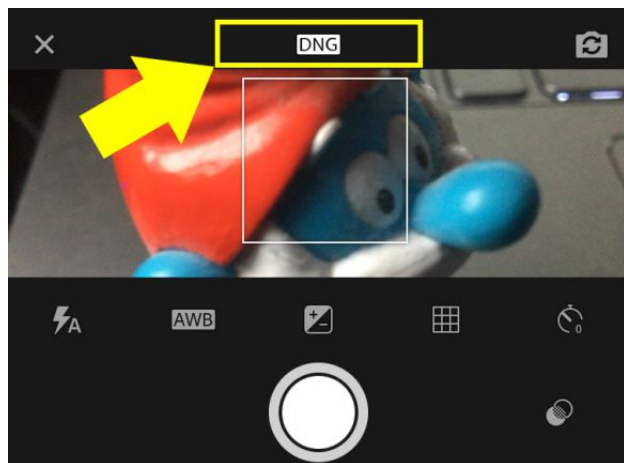
Met de +/- knop past u de belichting – indien nodig natuurlijk – aan. De WB ofwel witbalansregelaar zal niet heel veel nodig zijn, maar is praktisch als wit niet wit is in een gemaakte foto. Ook de schuifregelaar Tint is hiervoor inzetbaar, deze zit verstopt achter het cirkelvormige pijltje. Door op de meest rechtse knop te drukken ziet u de oorspronkelijke afbeelding en kunt u gemaakte wijzigingen snel vergelijken. Tik tot slot op Save en de aangepaste foto wordt als .jpg bewaard.

Repareer foutjes als onderbelichting snel in de eenvoudige editor.

Lightroom, voor iOS én Android

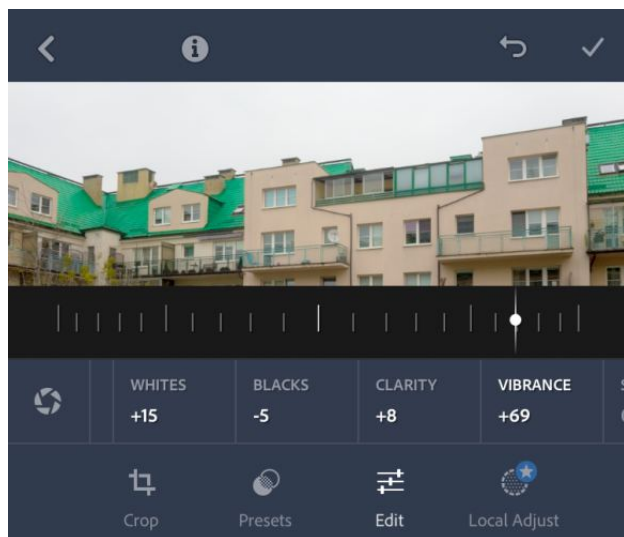
Om gemaakte RAW-foto's echt goed te bewerken is het aanbevelenswaardig om deze in Lightroom te bewerken. Zoals al eerder gemeld kunt u een artikel daarover in het vorige nummer van Computer Creatief terugvinden. Ook is het mogelijk om de gratis Adobe-app Lightroom te installeren op uw mobiel of tablet. Het aardige is dat u in deze app heel veel onderdelen van de grote desktopbroer terugvindt. Zelfs rechtstreeks fotograferen vanuit deze gratis app is mogelijk. Lightroom is zowel voor iOS als Android beschikbaar. Om in RAW te kunnen fotograferen moet u echter wel over iOS 10 of een redelijk recente versie van Android beschikken. In principe wordt fotograferen in RAW vanaf Android Lollipop (5.0) ondersteund, maar de implementatie hangt uiteindelijk van de smartphone-fabrikant af. Kwestie van proberen dus. Start de app en tik op de cameraknop linksonder in beeld. Middenboven in beeld ziet u het standaard bestandsformaat; staat hier JPG, tik dan op dit knopje. Kies vervolgens voor DNG als bestandsformaat. Is deze keuzemogelijkheid niet aanwezig, dan kan uw toestel niet in RAW-formaat fotograferen. Lukt het wel, dan kan de pret beginnen.

Als u midden boven in beeld kunt schakelen naar DNG zit u goed wat RAW betreft.

Hebt u een foto gemaakt, dan verschijnt deze in Lightroom onder Lightroom Photos. Ook kunt u via een tik op Camera

Roll (iPhone) (RAW) foto's gemaakt met een andere app openen en bewerken. Open een RAW-foto vanaf de filmrol of vanuit de Lightroom-bibliotheek door erop te tikken. Vervolgens belandt u in de bewerkingsmodus. Via de knop Edit verschijnen de regelaars die gebruikers van de volledige pc- of mac-versie van Lightroom erg bekend voor zullen komen. Via de regelaar VIBRANCE kunt u bijvoorbeeld een wat saaie en verregende foto net wat aantrekkelijker maken. Met de regelaars WHITES en BLACKS zijn achtereenvolgens over- of onderbelichte delen aan te pakken. Hebt u bijvoorbeeld een foto met een wat bleekjes uitgeslagen lucht gemaakt, dan helpt het soms om de 'WHITES' (ofwel lichte delen) een stuk terug te schroeven. Kijk niet vreemd op als er dan ineens veel meer details – inclusief wolken – in de lucht verschijnen die eerst niet zichtbaar waren. Precies dat soort dingen zijn de kracht van RAW.

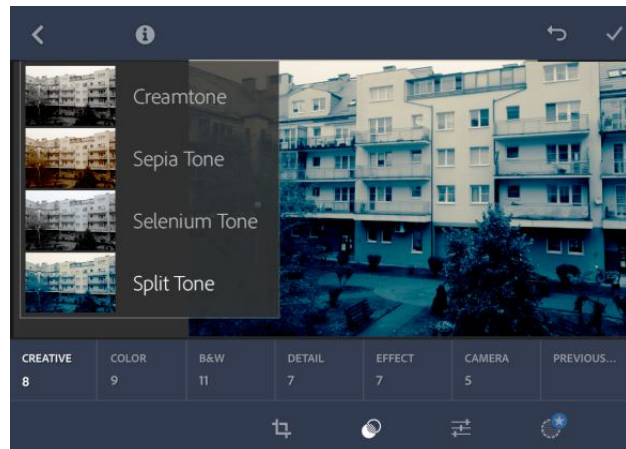

Hier ziet u de eerder met ProCam gemaakte foto in Lightroom; u beschikt nu over een arsenaal aan bewerkingsmogelijkheden.

Snel creatief

Lightroom in de mobiele versie beschikt tevens over een aantal creatieve filters. Tik daarvoor in de bewerkingsmodus op Presets. Onder CREATIVE treffen we een aantal grunge-achtige filters aan. U kunt de diverse effecten – verdeeld over categorieën onder in beeld – met een gerust

hart uitproberen. Bevalt iets u niet, dan volstaat een tik op het ongedaan maken-pijltje rechtsboven in beeld. Voordeel van op deze manier met filters werken is wederom dat u ze toepast op het ruwe bronmateriaal, wat de kwaliteit zonder meer ten goede komt.

Ga aan de slag met creatieve filters.

Filters en zwart-wit

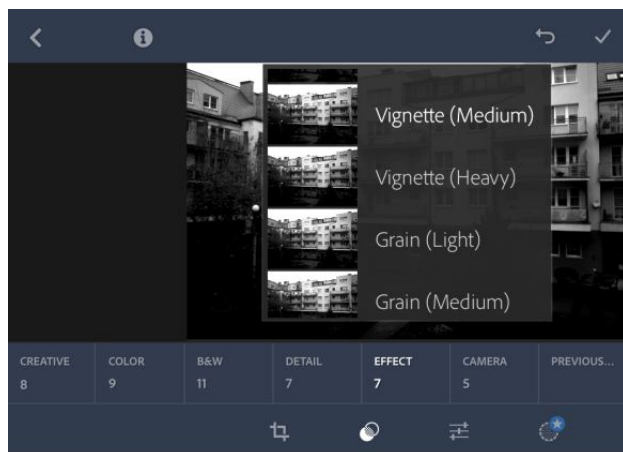
Erg mooi zijn de zwart-wit filters in Lightroom, deze vindt u onder B&W. Ook treft u nog twee zwart-wit conversiemogelijkheden aan onder CAMERA, met name High Contrast B&W kan erg mooi zijn. Combineer vooral ook eens een zwart-wit filter met een korrelfilter (Grain), te vinden onder EFFECT.

Voegt u er dan ook nog een Vignette-effect aan toe dan ontstaat al snel een kunstzinnige foto met een sfeer uit vervlogen tijden. Let op: u kunt slechts één effect per 'bewerkingssessie' toevoegen. Wilt u meerdere effecten, dan tikt u op het vinkje rechtsboven in beeld. Open de foto dan opnieuw en voeg het volgende effect toe. Als u klaar bent, dan tikt u op < linksboven in beeld. Alle effecten zijn dan gecombineerd.

Overigens kunt u tijdens het bewerken uw toestel draaien om meer opties in de knoppenbalk in één keer zichtbaar te maken. Nadeel is dat de voorbeeld-weergave daardoor wel krimpt. In- en uitzoomen is echter door middel van spreid- en knijpbewegingen mogelijk.

Mooi zwart-wit is niet lelijk!

Met beleid meer filters toepassen levert het gewenste effect.

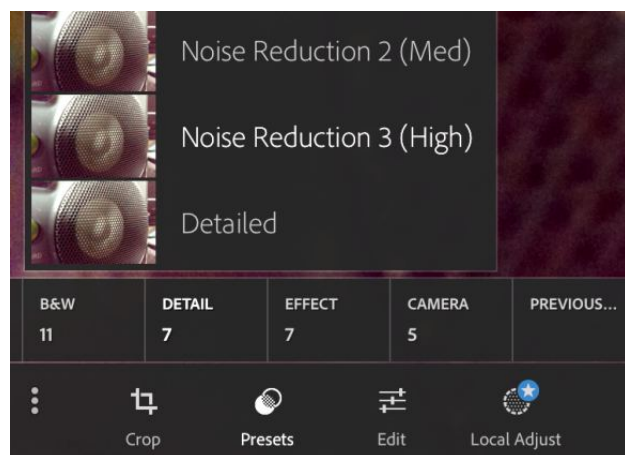
Bewaren als .jpg

Om een bewerkte RAW-foto inclusief effecten als .jpg te bewaren opent u de foto in Lightroom middels een tik. Druk dan op het export-pictogram rechtsboven in beeld en tik op Save to Camera Roll (los). Kies vervolgens de optie Maximum available voor de hoogste resolutie en klaar.

Ruisonderdrukking

Als u 's avonds laat foto's maakt, of binnenshuis zonder flitser werkt ontstaat al snel ruis in beeld. Zeker smartphones zijn daar erg gevoelig voor vanwege de wel heel kleine beeldsensoren. Normaal gesproken onderdrukt de

standaard camera-app van iOS of Android ruis, in het geval van in RAW geschoten foto's moet u er zelf even extra goed op letten. De ruisonderdrukkingsopties van Lightroom in de mobiele uitvoering vindt u – na het openen van een RAW-foto – onder Presets en dan DETAIL. Zoom via een spreidbeweging met uw vingers flink in op – met name – de donkere delen van een foto. Ziet u daar ruis, kies dan een van de Noise Reduction-opties. Hoe hoger het getal, hoe sterker de ruisonderdrukking. Bedenk echter wel dat ruisonderdrukking ook een zekere mate van wazigheid oplevert. U krijgt zoals altijd niets voor niets.

Dag ruis!

Met apps als ProCam 4 en Lightroom wordt uw smartphone of tablet echt een zeer bruikbare digitale camera. Zeker als u onderweg altijd over een goede camera wilt beschikken voor onverwachte momentopnamen dan is het een must om een van de genoemde apps te installeren. En hou de Appstore in de gaten, want zeker voor iOS zullen er meer en meer RAW-capabele camera-apps gaan verschijnen gokken we.

Bewuster en beter werken met Photoshop Lightroom 6/CC

Pieter Dhaeze & Hans Hendriks

INKIJKEN

BESTELLEN

Ontdek Adobe Photoshop Lightroom 6 & CC

Pieter Dhaeze & Hand Frederiks

INKIJKEN

BESTELLEN

GERELATEERD ARTIKEL OP HET BLOG

LEES

Voorlees-apps voor kinderen

Voorlezen anno 2016

Ronald Smit

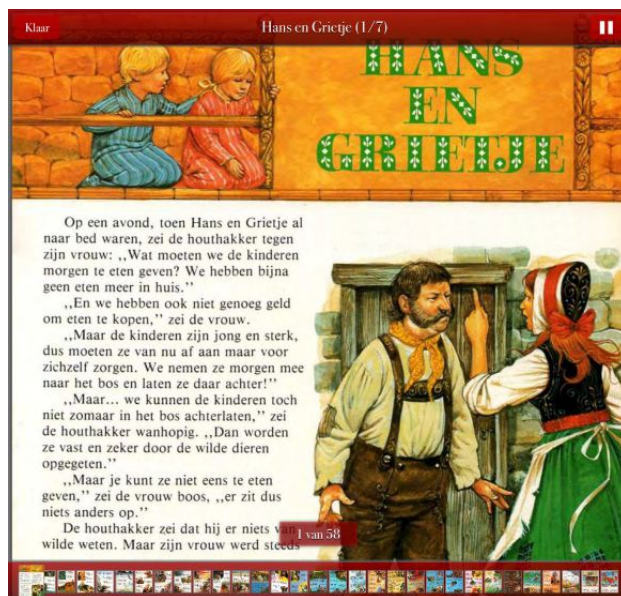
Nu we weer midden in de donkere dagen zitten, is er niets leuker dan een goed boek lezen terwijl de regen buiten tegen de ramen tikt. Voor kinderen is een voorgelezen verhaal nóg leuker!

Misschien kent u het nog uit uw eigen jeugd. Op een herfstige dag werd een plaat (zo'n zwarte vinylschijf) op de platenspeler gelegd en hoorde u sprookjes of andere spannende verhalen. Tegenwoordig zijn dat soort voorleesverhalen wat moeilijker te vinden, maar tegelijkertijd geldt dat het genre in mobiele app-vorm herleeft. Het voordeel van een app (ofwel een programma voor op de mobiele telefoon of tablet) is dat het allemaal net wat verder kan gaan dan alleen voorlezen. Denk aan bijvoorbeeld het gelijktijdig tonen van passende afbeeldingen – daarmee ontstaat eigenlijk de moderne variant van de toverlantaarn – of animaties. In dit artikel zetten we een paar mooie 'voorleesapps' voor u (of beter: uw (klein)kinderen) op een rij.

Luistersprookjes

Onder de noemer Luistersprookjes presenteert het bedrijf Duraserve een serie apps die nog het allerdichtst bij de oervorm van de sprookjes-LP's komen. Dat gevoel is echter alleen beschikbaar voor gebruikers van iOS, maar die hebben dan ook wel meteen iets heel moois. De apps zijn gebaseerd op de bekende verhalen van Lecturama. Voorgelezen door dezelfde oorspronkelijke stemmen uit – gokken we – de jaren zeventig. Nostalgie voor de oudere meeluisteraar alom dus en veel plezier voor de kinderen. De oude sprookjes hebben – mits goed voorgelezen – immers niets van hun oude glans verloren. De apps an sich zijn gratis inclusief één voorgelezen sprookje. Wilt u de andere sprookjes op de virtuele cassette (LP zo u wilt) ook

beluisteren dan is dat via een in-app aankoop te regelen. Het bedrag voor alle verhalen in één band is €2,99 en dat is best te overzien. Zeker als u bedenkt u ook de tekst in boekvorm inclusief afbeeldingen te zien krijgt.

Ze blijven leuk, deze 'oude' sprookjes!

Nijntje

Rondom het bekende Utrechtse konijn Nijntje is een serie apps verschenen waar de allerkleinsten veel plezier aan kunnen beleven. De bekende stem van Nijntje leest verhalen voor. Als extra zijn in de apps diverse activiteiten beschikbaar die het meelezende grut kan doen. Denk aan het inkleuren van een kleurplaat of het oplossen van simpele raadseltjes. Ieder kind dat gek is op Nijntje zal

ARTIKEL
DOWNLOADEN

zonder meer blij worden van een van de Nijntje-apps. Voor een bedrag van €11,99 koopt u een bundel met daarin alle Nijntje-apps samen. Ook los kopen behoort echter tot de mogelijkheden, maar dan bent u wat duurder uit.

Slaap Lekker (Nighty Night)

Ook voor Android-gebruikers zijn er mooie voorleesapps te vinden. Zoals bijvoorbeeld het 'gratis' Slaap Lekker van Fox & Sheep. Prettig is dat er in het Nederlands wordt voor-gelezen. Het verhaal is specifiek als bedtijdverhaal bedoeld en de kans is groot dat uw kleine er snel door in slaap zal vallen. Het verhaal is via interactieve elementen – denk aan bijvoorbeeld een lichtschakelaar – te bedienen. Een pijl geeft duidelijk aan waar getikt moet worden. En o ja, de app is ook verkrijgbaar voor iOS à €2,99.

Sfeervol in slaap vallen met de app Slaap Lekker.

Timo en het toverstokje

Nog een leuk digitaal voorleesboek is Timo en het toverstokje van Books2download. Het kost u voor zowel iOS als Android helemaal niets, dus dat is alvast

meegenomen. Wel geldt dat u onder Android Adobe Air geïnstalleerd moet hebben. Ook gratis, daar niet van, maar als u dit onderdeel niet klaar hebt staan wordt u daar op geattendeerd. U kunt het vervolgens via een tik downloaden en installeren via Google Play. Voor iOS geldt deze extra stap niet. Nadat de app is opgestart alvast een prettige verrassing: het verhaal wordt voorgelezen door de bekende Gerda Havertong. Inderdaad, die u wellicht ook kent vanuit Sesamstraat! Naast dat u voor voorlezen kunt kiezen, is het ook mogelijk om zelf te lezen. Handig voor (beginnende) lezertjes. In dat geval kan zelfs de eigen stem opgenomen worden waardoor een wel heel persoonlijke app ontstaat. Van dezelfde maker vinden we overigens nog een andere gratis voorleesapp met de naam Daar komt aap. Alleen wordt hier niet voorgelezen, dat zult u zelf moeten doen. Wel zijn er nog een aantal betaal-apps met prijzen van tussen de €2,99 en €3,99 waar weer wel voorleesstemmen in zitten. Onder andere Pigmentus de kleurentovenaar is een aanradertje.

Lekker luisteren of zelf lezen, het kan allebei met deze app.

Of leer de kleuren van de regenboog.

dr. Seuss

Wilt u uw kinderen op een speelse manier wat Engelse verhalen laten horen, dan zijn de digitale versies van de boeken van dr. Seuss zonder meer aan te bevelen. Deze apps zijn niet in de Nederlandstalige versies beschikbaar, maar als uw kind een tijdje Engelse les heeft gehad zijn ze prima te volgen in de originele taal. Daarnaast zijn er natuurlijk de bekende tekeningen die alleen al een hoop kijkgenot opleveren. De dr. Seuss-apps zijn voor zowel Android als iOS beschikbaar voor enkele euro's per stuk.

Engelstalig, maar wel leuk!

Nutcracker

We blijven nog even bij de Engelstalige apps, maar in dit geval eentje waar de taal er niet zo heel veel toe doet. In de Nutcracker (van Ichiban Media Inc.) ziet u het prachtig geïllustreerde en geanimeerde verhaal van de Notenkraker voorbij komen. De iOS-app kost €2,99 en is zonder meer aan te bevelen voor jong en oud. Als (groot)ouder kunt u de (korte) Engelse teksten in het Nederlands voorlezen, bijvoorbeeld. De bijbehorende muziek maakt het een app die helemaal geschikt is voor kerst en de dagen daar omheen.

Deze app ademt sfeer en gezelligheid uit.

Meer

Met een beetje zoeken in de app store van uw apparaat komt u nog veel meer voorleesapps tegen. Gebruik als zoekterm bijvoorbeeld voorlezen, of de naam van een bekend sprookje of verhaal. Zo leverde zoeken op Hans en Grietje in de Play Store van Google een versie van dit sprookje op. Leuk, want voor Android zijn de sprookjes uit de allereerste tip niet beschikbaar. Wel is het heel goed opletten, want in deze app werd bijvoorbeeld aangegeven dat allerlei gegevens van uw apparaat verzameld worden. Dat hoeft u niet te accepteren. Beter is het om – zeker onder Android – voor een advertentieloze betaalversie te kiezen. Zeker als uw kinderen ook zelfstandig naar de tablet of smartphone (mogen) luisteren.

Vorgelezen boeken

Een aantal boeken uit de Apple iBooks-winkel bevat een extra verrassing in de vorm van een voorlees-optie. Deze boeken zijn ingesproken door een 'echt mens' en dus geen digitale robotstemmen. Een aantal kinderboeken is voorzien van deze mogelijkheid. Bent u op zoek naar dergelijke boeken met ingebouwde voorleesstem, let dan op het regeltje 'E-book met audioverhaal' onder de boektitel. Het grote voordeel van de boeken die u alhier koopt is dat het meestal klinkende titels van bekende schrijvers zijn. Denk aan bijvoorbeeld de Vos en Haas-serie. Enerzijds kunnen kinderen die zelf al kunnen lezen de tekst van het scherm aflezen, terwijl de jongere kinderen zich voor kunnen laten lezen.

Luisterboeken in mp3-vorm

Mocht u voor uw smartphone of tablet geen leuke voorleesapps kunnen vinden, dan zijn er ook nog andere wegen die naar Rome leiden. Op <http://www.luisterboeken.nl/kind-en-jeugd/> vindt u een hele serie kinderboeken in mp3-formaat. Het grote voordeel hiervan is dat ze in elke mp3-speler zijn te beluisteren. Zelfs de meeste

autoradio's kunnen tegenwoordig overweg met een usb-stick bomvol mp3'tjes, of desnoods een cd-rom. Ofwel: op ieder apparaat dat mp3's af kan spelen, kunnen deze verhalen beluisterd worden. Nadeel is dat er geen afbeeldingen tijdens het afspelen getoond worden, maar dat kan natuurlijk ook weer goed voor de fantasie zijn. Ideaal ook als u uw kinderen eens even niet achter een scherm wilt zien zitten. Op dezelfde site zijn trouwens ook heel veel luisterboeken voor volwassenen te vinden, dus u kunt er alle kanten mee op.

Leuk of meuk? O'DADDY Track & Tracer

Wammes Witkop

Smartphones kunnen veel. Zeker met Bluetooth, WiFi, Mobile Data, GPS en Google Maps laten zich leuke dingen realiseren. Zoals het sleutelhangertje O'DADDY Track & Tracer, dat u waarschuwt als uw koffer gestolen wordt en u ook nog helpt sleutels of auto terug te vinden. En had ik al genoemd dat het ook nog een afstandsbediening voor de camera in uw telefoon is?

De vele claims in snorkende marketingtaal maken dit apparaatje in eerste instantie wat lastig te doorgronden. Uw kind behoeden tegen weggelopen, de plek van uw geparkeerde auto onthouden, een selfie schieten, uw per ongeluk achtergelaten koffer terugvinden en dan ook nog eens uw ergens neergelegde sleutels terugvinden? 't Kan allemaal, maar het simpelst is het eerst het "hoe" eens uit te leggen.

Deze O'Daddy Track & Tracer legt een Bluetooth-verbinding met uw smartphone. Zodra die verbinding verbroken wordt – omdat kind of hond waaraan u de sleutelhanger

hebt geclipt buiten bereik raakt – gaat er een alarm op uw telefoon en wordt de locatie van die telefoon op Google Maps vastgelegd. Aan u de schone taak kind of hond te achterhalen, en daarbij helpt Google Maps niet natuurlijk. Mocht u uw rugzakje met de Track & Tracer hebben uitgerust en vergeet u die mee te nemen is het natuurlijk wel weer handig, dat de locatie waar u was toen de Bluetooth verbinding wegviel wordt bewaard. Tenzij u net de trein verliet...

Maar meestal zal het alarm dat de telefoon laat horen u er wel op wijzen dat uw tas is achtergebleven en keert u meteen op uw schreden terug. Alleen, dat alarm kan ook uitgezet worden, en dan is die plaatsbepaling best handig, als het verliezen pas later bemerkt wordt.

Tweerichtingsverkeer

Anderzijds kun u vanaf de telefoon de Track & Tracer ook aansturen en het apparaat een – zacht – gepiep ontlokken. Wie niet al te hardhorend is kan zo de sleutelbos lokaliseren. Ondertussen is wel duidelijk waarom het handig is dat de app – voor zowel Apple als Android gratis te downloaden – tot zes van deze apparaatjes in de gaten kan houden, tegelijkertijd. En uw sleutelbos heeft natuurlijk geen luide alarmtoon op de telefoon. Er is overigens keuze uit een aantal tonen, zodat u kind en sleutels uit elkaar kunt houden.

Op de sleutelhanger zit een fikse knop. Eentje die gelukkig niet al te snel ingedrukt zal worden in de broekzak, want

ARTIKEL
DOWNLOADEN

anders krijgt u maar onnodige meldingen. Één keer drukken en op de telefoon wordt de momentane locatie vastgelegd. Inderdaad, Hans en Grietje moderne stijl, zonder broodkruimels, om uw geparkeerde auto makkelijk terug te vinden. Binnen de app kan overigens ook worden gekozen om die knopdruk te gebruiken naar een afstandsbediening voor de camera. Kan ook handig zijn.

Twee keer op de knop drukken laat een alarm afgaan op de telefoon. Het nut is mij minder duidelijk, want als de afstand tussen telefoon en Track & Tracer te groot wordt gebeurt dat ook al. Maar goed, 't kan. Net zoals u in de app kan instellen dat die dubbelklik geen alarm geeft, maar juist de voicemail functie van uw telefoon aanzet. Maar dat werkt dan weer met de microfoon van de telefoon zelf die u als u verstaanbare opnames wilt, dus toch ter hand moet nemen. Even hoopte ik op een audioverbinding zodat de gadget als microfoon kon dienen, maar nee.

Afstand

Bluetooth heeft een beperkt bereik. Het doosje claimt tot 25 meter in de open lucht, maar dat is wat optimistisch. Maar goed, als ze er met je koffer vandoor gaan mag dat alarm best wat dichterbij al afgaan. Binnenshuis is meestal de eerste de beste muur afdoende om Bluetooth om zeep te helpen, dus wie moet plassen zal het alarm uit moeten zetten.

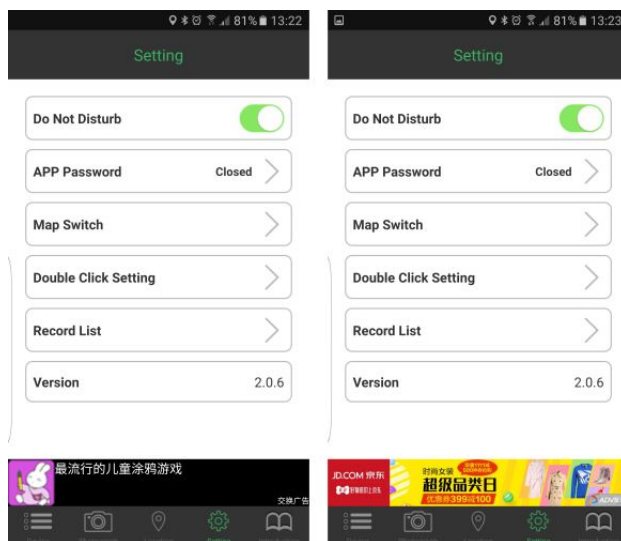
Batterij

De Track & Tracer zelf werkt op een CR2032 Lithium batterij. Die is overal te koop, niet duur en volgens de importeur zou hij een half jaar mee moeten gaan in de sleutelhanger.

De telefoon wordt wel wat zwaarder belast, door deze gadget. Om te kunnen werken zullen GPS en Bluetooth altijd aan moeten blijven en zijn mobiele data eigenlijk ook een eis. Dat vraagt wel wat van de batterij, de gebruiksduur zal merkbaar korter worden, als u – zoals ik – niet standaard die functies aan hebt staan.

Software

Laten we het beestje bij zijn naam noemen: een app is natuurlijk gewoon een stukje software. En in dit geval is die software de Achilleshiel van het op zich aardige concept. Engelstalig, niet erg intuïtief en bij tijd en wijle vervalt het nog in het Chinees ook. Dan verschijnen er advertenties op het scherm, compleet met linkjes die je op onverwachte en onbegrijpelijke plekken op het Internet brengen. Alles geheel Chinees, dus. En aangezien die app bij het installeren toegang tot zowat je hele telefoon nodig zei te hebben krijg ik daar een naar gevoel bij.

Ook de keuzemogelijkheid om in plaats van Google Maps voor Baidu Maps te kunnen gebruiken is opmerkelijk: ik kwam op volstrekt onbekende Chineestalige stadskarten terecht die absoluut niets met Utrecht, waar ik was, te maken hadden. Dieper in de app komen er overigens ook vertaalfouten bovendrijven, zoals "Rington" en "alarmton".

Prijs

Zelf kocht ik dit dingetje voor tien euro, exclusief verzendkosten, op één van de vele aanbieding-van-de-dag sites. Elders varieert de prijs nogal, vanaf € 29,95 tot € 8,95 – terwijl de meeste aanbieders er € 14,95 voor willen hebben.

Conclusie

't Werkt. Maar de app is onprettig in het gebruik en nog lelijk ook. De mogelijkheden blijken toch wel beperkt. Wat slimmer inzetten van de mogelijkheid om de sleutelhanger als afstandsbediening te gebruiken zou al helpen. Meuk wil ik het net niet noemen, maar voordat dit het predicaat Leuk kan krijgen moet er nog eens flink aan gesleuteld worden.

O'DADDYTrack@Tracer
Mouton Trading BV

Leuk? Meuk? Wat is dit?

Leuk of meuk is een al langlopende rubriek, waarin ik, Wammes Witkop, allerlei spulletjes langs mijn puur persoonlijke meetlat leg. Om uiteindelijk het oordeel te vellen: Meuk! Of leuk, natuurlijk. Na een "verschil van mening" met een nieuw aangetreden hoofdredacteur van PC-Active, waarin deze verhalen verschenen, werd het hoog tijd om een nieuwe stek te vinden. Vandaar dat u er nu hier van kunt genieten. Of niet, natuurlijk, want ook dit kan meuk zijn, voor de lezers. Maar laat het dan wel weten alstublieft, want Leuk of Meuk is vanaf heden interactief!

Dat betekent dat er naast de pagina's in het blad ook hard aan een website wordt gewerkt: leukofmeuk.nl. Of, leesbaarder – en in websitenamen maakt 't niet uit – LeukOfMeuk.nl. Daar vindt u niet alleen oude afleveringen, maar kunt u ook suggesties aandragen waar Leuk of Meuk eens naar zou kunnen kijken. Vooral zaken die via de Chinese websites zoals DealExtreme.com, Aliexpres.com, Banggood.com en dergelijke verkocht worden zijn kanshebbers.

't Kan zijn dat de site nog niet helemaal tot in de puntjes verzorgd is, zoals gezegd wordt er hard aan gewerkt. Maar ik denk dat er al genoeg spannendste beleven valt...

Leuk of Meuk wil trouwens niet alleen maar een scorebordje in de lucht steken. Het allerliefst leg ik ook nog eens uit hoe zaken in elkaar steken, waarom het werkt zoals het doet. En daarbij mag "meten is weten" best de leidraad zijn – liever dan het kopiëren van de glatte teksten van een PR-bureau.

ALLE BOEKTITELS IN DEZE UITGAVE

TITELOVERZICHT

Op de volgende twee pagina's treft u een overzicht van alle boeken die in dit e-zine vermeld staan. Wilt u meer informatie of een boek bestellen, klik dan op de cover en u wordt doorgeleid naar de website van uitgeverij Van Duuren Media.

Ontdek de iPad voor zakelijk gebruik

Ontdek Microsoft Office voor de iPad

Ontdek iOS 10 voor iPhone en iPad

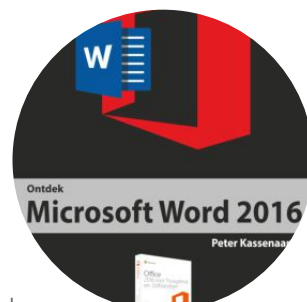
Ontdek Photoshop Lightroom 6 & CC

Ontdek Adobe Photoshop CC

Ontdek Microsoft Word 2016

Handboek Word 2016

Handboek Word 2013

Handboek Windows 10

Het Complete Boek Windows 10

ALLE BOEKTITELS IN DEZE UITGAVE

**Handboek
Fotografie 7e editie****Werken met
Photoshop Lightroom****Windows
voor senioren****Speciale
fototechnieken**